

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

פותרים זמן חורף
אהרן ראל

טוהר ראשון
התלבטויות וחיזוקים לקראת
פתיחת השנה האקדמית

כמה הייתי נתון עכשיו
כדי לחזור אחורה ולענות כוון
פויקה!

אתה עצוב ולכן עשית
חשבון נפש!
התועדות

רוק פחות מושלם מנשוי?
נפשי בשאלתי, שו"ת עם הרב
יהושע שפירא

"החילונים אמרו בליבם: רציתי בן
דוקטור או מוזיקאי מצליח, ויצא לי
ילד עלוקה לומד תורה. הדבר הזה
יצא ממני!?"
החרדים אומרים בליבם: רציתי בן
תורה מקדש שם שמים, ויצא לי
ילד שמסתובב ברחובות. ממני יצא
הדבר הזה!?"

אורי גרודר
בראיון לקראת עונה חדשה ומטלטלת
של 'עוד ניפגש'

האקדמיה המלכזתית לעוד

הגִיע הזמן להפך לנגן פנגד פל הבלגן

יש תשוקה חזקה להתחבר לשורשים, דרך העוד
איך לך זמן או ניסיון קודם?

בתוך 7 שבועות תהפוך לנגן עוד
בהתחייבות: לא ניגנת? קבל החזר

אבי טאוב וגלעד חזן - 0503041559

כבר מנגן בעוד? בא לחדר כושר לעודיסטים

התרצה עוד?

מקומות אחרונים בתכנית ההתמחות

תמיד רצית ללמוד, להתפתח אישית ומקצועית ולרכוש לעצמך יכולות מוכחות לחולל שינוי של ממש בעולם?

לטפל מתוך אמונה

פסיכותרפיסטים, פסיכולוגים, יועצים חינוכיים, עובדי סוציאליים, אנשי ונשות רפואה, מנהלים בתחום החינוך, מטפלים או עוסקים בתחום בריאות הנפש בואו להעשיר את עצמכם ולהתפתח אישית ומקצועית עם מגוון כלים ושיטות טיפול אפקטיביות.

בית הספר לפסיכותרפיה של מכון
אפולעפידה הוא המקום בשבילכם!

התלת שנתית בפסיכותרפיה יהודית אינטגרטיבית

- ✓ תכנית הלימודים בליווי אקדמי של היחידה ללימודי המשך, הפקולטה לרווחה והבריאות מטעם אוניברסיטת חיפה.
- ✓ לימודי ההתמחות מוכרים כגמול השתלמות במשרד החינוך ולעובדים סוציאליים.
- ✓ תרגול ולימודים בקמפוס המרכז הרפואי הרצוג - ירושלים.
- ✓ יום לימודים אחד בשבוע באווירה יהודית נעימה ומכבדת.

סטודיו בכלי לדי

רמה אקדמית גבוהה עם סגל הוראה מוביל:

פרופ' זל יחזקאל

רחל אבולעפיה

ד"ר מיכאל אבולעפיה
ראש המכון

ד"ר דני ברום

ד"ר חנה קטן

פרופ' פסח ליכטנברג

אורלי לב חן

נעמי אוחנה

ד"ר מנחם פדר

ד"ר שלמה שיש

ד"ר מרדכי בן ארי

עליזה בו דוד

לפרטים על תכנית הלימודים המגוונת והמעמיקה בישראל
מוזמנות ומוזמנים לשוחח איתנו בטלפון: 073-3939818
או במייל: machon.aboulafia@gmail.com

יוצאים לדרך...

אוחטני

יריד

ספרי החסידות

י"ט כסלו תשפ"ב

בנייני האומה ירושלים

יריד החסידות
תפארת משה - נר אברהם יצחק

ספרי
אור החיים
מרכז הספר היהודי הגדול בעולם
ISRAEL | U.S.A | EUROPE

אחרי שנתיים בארץ ציה,
הנפש חשה צמאון אדיר

ממועד

מפיק מוזיקלי: נאור כרמי
במאי: יעקב אסרף

בואו להתרגש ולשיר יחד מכל הלב עם

אביתר בנאי **ברי סחרוף**

אברהם פריד **ישי ריבו**

הפקת הענק בבנייני האומה י"ז-כ' כסלו 21-24.11.21
לרכישת כרטיסים: 03.313.7474 // www.tzama.co.il

ציה
מדה

כשהנשמה מתגעגעת

למרות שלא הוזמנת

הפליאה הייתה עליו מחלוקת עזה. אם אתם מעוניינים להעמיק ולהבין כמו שצריך את התקופה, אני ממליץ לכם לקרוא את הסדרה הנהדרת של הרב דב כץ, שנקראת 'תנועת המוסר', שם מסופר בהרחבה על כל העניין. בכל אופן, כעת נתמקד בסיפור אחד מאותה תקופה.

באותו דור של ר' ישראל סלנטר, גדול פוסקי הדור היה רבי יצחק אלחנן ספקטור, או אם תרצו - ר' יצחק אלחנן - כמו שהוא מוכר יותר בעולם הישיבות. שמו של ר' יצחק אלחנן, נקשר איכשהו באותה מחלוקת על ר' ישראל סלנטר. למרות המחלוקת שרחשו באוויר, כאשר רבי יצחק אלחנן עמד לחתן את בתו, הוא שלח הזמנה לר' ישראל סלנטר כדי לכבד אותו. לצער הלב, המתנגדים על ר' ישראל סלנטר, הצליחו לשכנע את השמש של ר' יצחק אלחנן, לחבל בשליחות שלו, ולא למסור לר' ישראל את ההזמנה, וכך הוא לא יהיה מוזמן לחתונה ולא יגיע.

לצערנו, קורה לא פעם שיש "שועלים קטנים מחבלים כרמים", כלומר, האנשים שסביב גדולי הדור מתערבים בשיקולים שלהם, תופסים תפקיד לא להם, ומלבים עוד ועוד את המחלוקת. כאשר ר' ישראל מסלנטר שמע שר' יצחק אלחנן מחתן את בתו, הוא מאוד התלבט. מצד אחד, הוא לא הוזמן לחתונה, אבל מצד שני, בכל זאת לכבודו של ר' יצחק אלחנן כן ראוי להגיע. אז הוא חשב כך: "אם אני אלך לחתונה למרות שלא הוזמנתי - אולי יש בזה גזל, אלא שאפשר בקלות לפתור את הנקודה הזאת, וללכת רק לאחל מזל טוב בלי להשתתף בסעודה. לעומת זאת, הצד השני הוא, שאם אני לא אלך, אם אהיה קטנוני שלא קיבלתי הזמנה, תהיה פגיעה בגדול הדור".

בסופו של דבר, ר' ישראל גמר בליבו ללכת לחתונה, למרות שלא קיבל הזמנה. באמת, כשר' ישראל הגיע לחתונה, התברר שלא רק שר' יצחק אלחנן רצה שהוא יגיע, אלא הוא אפילו עיכב את החופה עד בואו, כדי שהוא יוכל לכבד אותו באחד מהכיבודים החשובים של החתונה. זאת אמרת, שהשיקול שר' ישראל עשה, לא היה סתם נכון אלא היה מאוד נכון.

מי אשם?

את הסיפור הזה סיפר הרב אהרן זליג הלוי אפשטיין. הוא היה אחד מגדולי ישראל ברור האחרון בארה"ב. כשסיים הרב אפשטיין לספר, הוא הוסיף עוד תובנה שהוא למד בעקבות הסיפור. באגדות החורבן, חז"ל אומרים שבגלל "קמצא ובר קמצא חרבה ירושלים". לכאורה, הניסוח הזה לא ברור - הלא רק בר קמצא, שהגיע למסיבה ללא הזמנה, הוא זה שעשה את הבלגן בתוך הסעודה ואחר כך הלשין לקיסר ברומא, קמצא את הקרבן בכוונה ובגללו חרב המקדש. לעומת זאת, קמצא - החבר של העשיר שבכלל לא הוזמן ולא הגיע, ואפילו לא מופיע בסיפור, לא אשם כלום. למה חז"ל אומרים על שניהם - "קמצא ובר קמצא"?

ענה הרב אפשטיין ואמר: "מר' ישראל סלנטר לומדים, שחבר טוב אמיתי מגיע בכל מצב. גם אם לא קיבלת הזמנה לשמחה של ידידך הטוב, עליך לוותר על כבודך, ואם אתה באמת חבר טוב, תלך לשמח אותו ולאחל לו מזל טוב. גם אם לא קיבלת הזמנה - לא צריך לאשר הגעה בטלפון, וגם לא לחפש את שמך ברשימת המוזמנים ולברוק באיזה מספר שולחן אתה יושב, אלא פשוט לבוא ולאחל מזל טוב מכל הלב".

כשסיפרתי את הסיפור הזה בשולחן החג אצלנו בבית, הבן שלי שאל אותי איך הווארט הזה מסביר את האשמה של קמצא בחורבן. איך הסיפור היה משתנה אם החבר האמיתי של בעל הבית העשיר היה מגיע? בכל מקרה היו זורקים את בר קמצא מהסעודה והוא היה עושה את כל מה שעשה!

התשובה שעלתה בליבי כשחשבתי על השאלה שלו, היא שבאמת, כאשר חבר טוב אמיתי נמצא לצדך, יש לו כוח להרגיע ולאפס אותך. גם אם אתה נכנס למצב של כעס גדול כשחלילה מישהו 'הדליק' אותך, חבר טוב ואמיתי יכול לעזור לך להירגע. אם קמצא - החבר האמיתי - היה מגיע גם בלי שקיבל הזמנה, אולי הכול היה נגמר אחרת.

חברים יקרים! אני מקווה שיהיה לכולנו כוח למחול על כבודנו בעת הצורך, ולשמוח בשמחת חברנו. ובנוסף, שנוכח שכאשר מישהו מהיקרים לנו יוצא מאיזון, כמו שקרה באותה סעודה ירושלמית מפורסמת, נזכור שלחבר טוב אמיתי יש את הכוח בלחשה אוהבת באוזנו של חברו להחזיר אותו לאיזון הנכון. לחיים!

שלום חברים יקרים! אשרינו שזכינו עוד פעם להתחיל מבראשית. אחרי שהסתיימו החגים, עברנו את שבת בראשית, שגם היא מאוד חגיגית, ומרחשוון כבר כאן. בפרשות של חומש בראשית קצב העניינים מהיר מאוד. בפרשת בראשית, לא רק נברא אדם הראשון, אלא גם מיד לאחר מכן הילדים שלו התחילו לריב - אתם יודעים... העניינים בין קין והבל לא היו פתורים בצורה טובה.

יש ניגוד חד שכזה - מצד אחד יש חגיגות נפלאה עם בריאת האדם, ומצד שני מיד צצות בעיות, אחים לא מסתדרים ומחלוקת ומריבות. הבעיה היא שלצערנו המצב ממשיך להיות אותו דבר בשנים האחרונות. "בשנים האחרונות" הכוונה היא לחמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתיים השנים האחרונות... לצערנו, המחלוקת ממשכות ללוות אותנו תמיד.

לבוא או לא לבוא?

על עניין המחלוקת, יש סיפור מעניין על ר' ישראל מסלנט, מייסד תנועת המוסר. כשר' ישראל התחיל להפיץ את שיטתו ללימוד המוסר, קמה עליו מחלוקת גדולה. היום קשה לנו להבין על מה כבר אפשר לחלוק עליו. בסך הכול הוא כיוון לעניין די בסיסי - שילמדו מוסר, ויעוררו את הלבבות לתיקון המידות. בכל אופן, העיקר הגדול אצל ר' ישראל סלנטר היה התיקון החברתי של בין אדם לחברו. או כמו שהנושא נקרא בשפה התורנית - ענייני 'חושן משפט'.

זאת באמת בעיה אצל לא מעט יהודים, שהם מדקדקים מאוד בכל העניינים שקשורים לכשרות המטבח ובנושאים של 'אורח חיים', אבל מזניחים לגמרי את הנושאים של בין אדם לחברו. הם מתעלמים מהכוונת התורה בדיני ממונות או ביחסים בין אישיים, ולא מקפידים על כבוד הבריות. ר' ישראל ראה שהדברים הללו זקוקים לתיקון גדול, ולכן הוא ניסה לסלול דרך חדשה ולשים דגש על בין אדם לחברו, ולמרבח

מבקשת לחיות בזוגיות
שמחה, קרובה, מלאת חום
אהבה וקרבה?

מתגעגעת לימים שהכל היה
בינכם זורם קל ונינוח?
יש דרך לעזור את האהבה
ולחיות בזוגיות טובה ומלאת חיים.

רשמים של משתתפת בסדנא:

"תודה על לימוד שימשיך ללוות אותי בזוגיות ובחיים בכלל, ממליצה לכל אחת לצבור את המסע המרתק הזה"

זוגיות בגישת שפר

סדנא שהיא התנה לזוגיות שלך,

10 הפגשים השני הייה.

את הסדנא תעביר אביטל ללוש
מנחת קבוצות ומורה בשיטת ימימה

לפרטים מזדיקים, הרשמה וקבלת קישור

avik202@gmail.com. 052-8617058 בסמס

הסדנא לנשים ותפתח ביום שני יב' חשון בשעה 21:00

המרכז למשפחה במכללת אורות אלקנה

מזמין אותך לקחת חלק בלימודי התעודה
בקורסי הערב תשפ"ב:

<p>הנחיית הורים מיועד ליועצות, מטפלות, ומורות ותיקות</p>	<p>ייעוץ זוגי מיועד למטפלות ויועצות</p>
<p>הדרכת כלות בהנחיית הרבנית אתי אלסטר</p>	<p>הנחיית חיי אישות (הנחיית מיניות) מיועד ליועצות, מורות והעוסקות בתחום</p>

הקורסים בהובלת טובי המרצים:

• ד"ר ציפי ריין • אילן יפרח • מאור קפלן • דבורה רזנברג
• ד"ר חנה קטן • מיכל וולשטיין • מירב ושמואלי שפירא, ועוד

נותרו מקומות אחרונים - הזדמנות אחרונה לרישום!

*הקורסים מוכרים לגמולים, 200 ש"ח הנחה לנרשמים בהרשמה המוקדמת

חפשו ב Google ובאתר מכללת אורות ישראל

צא מן התיבה או בא אל התיבה?

חיזוקים ולבטים לקראת פתיחת השנה האקדמית בשבוע הקרוב.

עוגנים

הרב יהודה מלמד

ר"מ בשיבת רמת גן

להיות סטודנט ולהישאר קשור לתורה ויראת שמים זו משימה גדולה ויקרה. הרי היינו רוצים שלא תהיה סתירה בין חיי תורה עם טעם משמעותי, לבין ידע מדעי ברמה גבוהה וגם יכולת להתפרנס טוב. זו תהיה בשורה גם ליחיד וגם לציבור.

אז כמה הצעות להצלחה במשימה: עשה לך רב וקנה לך חבר וקבע לך זמן.

א. עשה לך רב - היה קשור לבית מדרש או לשיעור קבוע, פעם בשבוע לפחות ואפילו פעם ביום. כשיש אילוף זה יכול להיות גם דרך הקלטה. חשוב שזה יהיה רב שיש לך בו אמון ושאפשר להתייעץ איתו גם אם לעיתים. הוראת קבע לשיבה שבה למדת, מלבד התמיכה הישירה בלימוד תורה, יכולה לתת הרבה לנותן. היא מייצרת מקום חם בלב לאותה ישיבה ורצון לשמוע דברי תורה שמגיעים ממנה. נכון לומר שגם קשר עם ישיבה הוא בבחינת עשה לך רב.

ב. קנה לך חבר - היה בקשר עם חבורה שרוצה לחזק את החיבור בין עולם הקדושה לעולם המקצועי שאתה נמצא בו. חבורה שרוצה להיפגש באופן קבוע כחבורה ולדבר וללמוד ביחד. כשאין ברירה גם חברותא קבועה יכולה למלא את המקום של החבורה.

ג. קבע לך זמן לתורה ולתפילה. כל יום, אפילו זמן קצר, ללמוד בקביעות משהו שמתאים ומשמח אותך. וכל יום בקביעות להקדיש זמן לתפילה אישית, אפילו של חמש דקות, תפילה שעניינה רצון להתקרב אל ה', לשמוח בעולמו ולהיות שותף בשכלולו. מה טוב ללוות תפילה זו בניגון אהוב.

בכל הדברים האלו חשובה מאד הקביעות.

אזכיר לסיום דברי אבי שליט"א המשבח בזה את החסידים, שהקשר לאדמו"ר ולחבורת החסידים מאפשר להם להיות מחוברים לקודש גם כאשר רוב הזמן הם עסוקים בפרנסה. וכן את דברי אחי הרב אליעזר שיח' המדגיש את דברי חז"ל על הצורך להקדיש את יום השבת לשעות של לימוד. לימוד משמח ומענג, כזה שנותן כוח לכל ששת ימי המעשה, בזה היא תהיה ממש מקור הברכה.

פנימיות לווהטת וביקורתיות ערה

הרב אמחיה אבן ישראל

חשבון נפש. אם עדיין אינכם מתחילים את הלימודים השנה - בצעו הערכה פנימית מקיפה ושתפו אנשים נוספים שאתם סומכים עליהם בקבלת ההחלטה מהי המסגרת המתאימה לכם מבחינה רוחנית. שיקולים של גיל, מצב משפחתי, יציבות דתית ורוחנית וביטחון עצמי הם שיקולי מפתח בהחלטה כזו. העולם האקדמי מציע מגוון עצום של מסגרות, תחומים ומסלולים של לימודים אקדמיים, ובהחלט אפשר להתאים אותם למצב ולצרכים הרוחניים שלכם. אם כבר קיבלתם את ההחלטה ואתם בפתחה של שנה אקדמית - ערכו חשבון נפש והביטו פנימה בגילוי לב - מהן נקודות החוזק ומהן נקודות התורפה שלכם? מודעות והיערכות יקלו את ההתמודדות.

חשיבה ביקורתית. זו אחת המיומנויות ששואף כל מוסד אקדמי להקנות לתלמידיו. לא לקחת שום דבר כמובן מאליו, לא לקבל שום מוסכמה כ'קדושה', לשאול שאלות קשות ולתור אחר מקורות מוסמכים לדברים שנאמרים. מבחינה דתית ורוחנית, הכלי הזה חשוב מאין כמוהו. לעתים רבות סטודנטים טריים מרגישים במפגש ראשוני עם עולם הידע האקדמי שנגלית לפניהם אמת חדשה שאין בלתה. אל תזלזלו בידע שתרכשו, אך הקפידו לשאול שאלות, ולא תגר את עצמכם בחשיבה ביקורתית דתית: האם הידע הזה תואם את עולם הערכים הפנימי שלי? האם יש תשובות אחרות לשאלות שנשאלות כאן?

חוסן. השולחן ערוך פותח בצורך החיוני והיסודי בעבודת השם - שלא ליבוש מפני המלעיגים. לא בטוח שתפגשו מלעיגים, אבל סביר שתיקלו בעולם ערכים, מוסכמות והתנהגויות שונים מאלה שלכם. אל תתביישו במי ובמה שאתם ועמדו בתוקף פנימי על העקרונות שלכם. בכבוד, קבלה והכלה של האחר - אך בידיעה ברורה מי אתם ועד כמה גדול הוא העושר הפנימי שלכם. החברה שסביבכם תעריך ותכבד אתכם כשאתם גאים בעצמכם ובוהות הדתית שלכם.

אסיים במילים שכתב אבי מורי, הרב עדין אבן ישראל ע"ה, לכני המשפחה ולידידים קרובים: "שינסו להכיר את העולם ולא להתירא ממנו אלא להאירו באור החיים".

אבא,
חתכתי בטעות
עוגת גבינה
עם סכין בשרית,
מה עושים?

אמממ..
נראה לי
שצריך לתקוע
ליומיים בעציץ

אל תשחק אותה. תלמד צורבא.

דואגים היום ללימוד צורבא בכל בית ובכל קהילה

הצטרף למחזור הלימוד החדש של צורבא מרבנן!
פעם בשבוע, 4 שנים, ותזכה להקיף את כל השולחן ערוך

גל אורן לודרמן

צורבא
מרבנן
MRABANAN
לנילו נשמת מאיר (מיט) אלימלך ז"ל

תרמו
להגדלת התורה

לימוד מרתק
פעם בשבוע

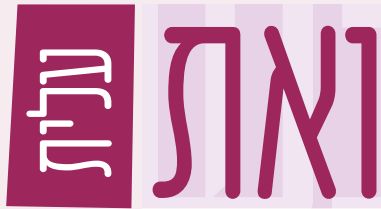

סיים כל
השולחן ערוך

שיעורים
בארץ ובעולם

לפרטים והזמנות
ופתיחת שיעור בקהילה
tzurbaorg@gmail.com 1-700-500-777
צורבא מרבנן - לימוד משנה חיים

יענ קנסה | YAEKAB@GMAIL.COM

נפשות רבות וחסרונן

פעם פרסמתי מודעה עבור חברה שעברה להתגורר במקום מגורים חדש ונצרכה לרהט את כל הבית בעצמה, בלי מקור הכנסה עצמאי. התלבטתי האם לרשום במודעה: "עבור מישהי נזקקת". בכל אופן - זאת חברה שלי, בחורה איכותית, לא סתם קבצנית. הניסוח הזה - "נזקקת" הפך אותה בדעתי מיד לקבצנית מסכנה חסרת-כל. אבל האמת שזה היה מצבה - היא נזקקה לסיוע ולא יכלה להסתדר עצמאית. אז למה היה לי כל כך קשה להשתמש במילה "נזקקת"? למה אנחנו מתביישים לבקש? מתביישים לגלות שאנחנו נזקקים, חסרים, ומתביישים לבקש עזרה.

המחשבה הזו העלתה בזיכרוני אירוע דומה:

באחד הימים ירדתי במדרגות המובילות אל חנויות תחתית במרכז העיר, ולידי ירדה לאיטה אישה מבוגרת. אחרי כמה פסיעות - היא מעדה, נפלה ונחבלה בפניה. נחפזתי אליה כדי לסייע לה, להושיב אותה ולהרגיע את הבהלה שאחזה בה.

היא היתה נסערת מהנפילה, אבל סירבה לקבל עזרה. "תני לי יד" - הפצרתי בה, "אני אעזור לך לקום". היא היתה עיקשת בסירובה, אבל אני הייתי יותר עקשנית. בסוף היא נכנעה, התיישבה בעזרתי על המדרגות ופרצה בבכי: "את הכל שרדתי לבד, את השואה, את העליה לארץ, את מותו של בעלי. ועכשיו - אפילו לרדת במדרגות אני לא יכולה. הסחרחורת הזו שמגיעה אליי בתקופה האחרונה לא נותנת לי לתפקד באופן עצמאי".

הצער שלה נגע לעומק ליבי אך לא הצלחתי לנחם אותה.

האחיזה שלה היתה טוטאלית: או שנהיה חזקים עד הסוף - או שנמות ולא נזדקק לעזרה מאנשים סביבנו. הבושה, אוי הבושה משתקת...

אנחנו חוששים להזדקק. הצער על הגילוי שאני חסר זקוק לעזרה, שהקיום והערך שלי תלויים על התפקוד והעצמאות שלנו - מכלה כל חלקה טובה שמאפשרת לנו להכניס אל קיומנו אנשים שיוכלו להיטיב עימנו.

המרקם האנושי בנוי כמו פאזל - כאן אני חסר זקוק למילוי, וכאן יש לי מה לתת - ואני רוצה להעניק למיכתי. במחשבת הבורא היה לברוא מציאות חסרה. כדי שניצור קשר, חיבור, מפגש קרוב עם מי שיכול להשלים אותנו - אנחנו חייבים להסכים להיות חסרים.

תאונה חזיתית לפניך

הרב נעם ורשנר

ראש הכולל ביישיבת ההסדר עכו ומרצה במכללת שאנן

שמשון הנהג נוסע לו בכביש מהיר, מואר ורב מסלולים, הוא נוסע בנעימות ובמהירות גבוהה, סומך על כישורי הנהיגה המוכחים שלו ועל רכבו החדש, ומאזין לו בשלווה למוסיקה קלאסית. לפתע הכביש מתעקל בחדות, והופך באחת להיות צר וחשוך, ואם לא די בכך, הרי שכעת מהמורות רבות פזורות על פני נתיב הנסיעה.

שמשון מיודענו, המשיך לנהוג בכביש כאילו דבר לא השתנה, באותה המהירות ובאותה השלווה, והסוף כפי ששיערתם, לא היה נעים בכלל...

זהו בדיוק תפקידם של התמרורים, להודיע לנהג מראש: זהירות! שים לב, כאן הכביש מתעקל, פה יש ירידה חדה, שני הנתיבים תכף מתמזגים לאחד וכדומה.

הנמשל ברור. התובנה הראשונה והיסודית ביותר עליה אני רוצה להצביע בהקשר זה היא שבמעבר משיבה או מכל מסגרת דתית אחרת לאוניברסיטה יש שינוי, וזהו שינוי חד. ראשית מבחינת התכנים הנלמדים, הם אינם תכני קודש - לעיתים אף להיפך מכך, על כל המשתמע מכך. ושנית, וחשוב מכך - האווירה הכללית במרחבי הקמפוס, הקפיטריה והמדשאות, איננה מלאת רוממות וטהרה, ודי לחכימא. יש כאן תמרור גדול הקורא בקול: 'זהירות, אקדמיה לפניך!' אין מה לפחד או להתייאש אך בהחלט יש לקחת זאת כאתגר, ולהיערך לכך בהתאם.

בהקשר זה הסכנה הגדולה ביותר היא השאננות, תפיסת 'סמוך עליי, ויהיה בסדר' הישראלית, בגרסתה הדתית. כאשר נשמעות טענות של 'מה כבר יכול להיות', של 'אני בוגר ישיבה' או 'אחרי שנים בישיבה עולמי הרוחני יציב וחזק', וגם של 'הרבה כבר עשו את זה לפני, כולם היו כאן' ועוד טענות מהסוג הזה.

נכון, רבים מאוד עשו זאת, אך בעיניי זו לא ראייה לכלום. חלקם שילמו על כך מחירים כבדים מאוד בעולמם הרוחני, וחלקם גם מתחרטים על זה עד היום, לאחר שמצאו את עצמם, את ביתם ומשפחתם, בסגנון שונה מאוד ממה ששאפו ורצו - לעיתים כבר לאחר שנה ולעיתים בסיוע הלימודים. תאונה חזיתית. איני כותב כאן מהשערות וסברות בעלמא, אלא ממקרים שהגיעו אליי בלב נשבר.

כאשר אנחנו מצוידיים בתובנה הראשונית והבסיסית שיש כאן שינוי מהותי לעומת העולם ממנו באתי, וממילא אתגר משמעותי שצריך לקחת בכל הרצינות, כאן עולה השאלה - של השלב השני, מה תכל'ס צריך לעשות.

כאן הדברים כבר יותר פשוטים, ומתחלקים לסור מרע ועשה טוב. מבחינת הסור מרע, חשוב שכל אחד יגדיר לעצמו, עדיף מראש ולא 'תוך כדי תנועה', מהם הקווים האדומים שלו, שאותם הוא לא חוצה בשום מצב. כדאי גם לרשום על דף את הקווים האדומים, ולהניחם במקום המשתמר ואף הנראה לעין. אוסיף בהקשר זה עצה נוספת, שנוסתה בהצלחה אצל רבים, והיא "קדש עצמך במותר לך" כלומר, להכניס לקווים האדומים לא רק דברים האסורים על פי דין, אלא גם משהו אחד שהוא לגמרי מותר, אך אני שם אותו עבורי כסייג וגדר - גדר שתהווה גם תזכורת מה הם שאיפותיי ורצונותיי.

מבחינת העשה טוב, יש לקבוע עיתים לתורה ולתפילה, ועדיף שהלימוד יהיה בחברותא או בחבורה, כך שיוכלים לחזק זה את זה בעת הצורך. בנוסף, חשוב להיות מקושר בקשר איתן לדמות הנטועה עמוק בעולם הקודש. ודבר אחרון, יש להקדיש זמן מפעם לפעם לבחינה עצמית כנה ונוקבת, לראות איפה אני בפועל לעומת איפה אני רוצה להיות, ומה צריך לעשות בשביל לסגור את הפער הזה.

בהצלחה רבה, בירכם הדבר.

אמונתך

תורה שנוגעת בחיים
מבית שני חברון

שנה 17 שדה בלי תבואה

לחיות בלי (31/11) אמונה,
זה להרגיש תמיד שמשוהו חסר

איך מתחברים למשמעות השמיטה גם כשאנחנו רחוקים יותר מהאדמה?
מה מהערכים האמוניים שלה נוכל לקחת אל חיינו?

אמונתך מזמינה אתכם לפתוח את שנת השמיטה בלימוד
אמוני עמוק ואקטואלי העוסק במשמעותה של השנה השביעית

45
דקות
שמעיות
בכוחות
כלל השבוע

לפתיחת קבוצה בקהילה שלכם, התקשרו 055-277788 חפשו בגוגל: אמונתך

אהרן רזאל

בינינו, ראיתם עובד הייטק רציני הנכנס לחלל העבודה וצועק: מישהו ראה פה לפטופ פנוי?

פק"ל הקפה של נח

שאלה:

שלום הרב, אני מתלבט אם לעבור לנוקיה, כי אם אעבור אני אפסיד הכל (וואטסאפ, אינטרנט, שירים ואירועים שמארגנים), מצד שני ההתמודדויות השונות ירדו מאוד. מה אתה ממליץ לי לעשות?

תשובה:

שלום, יש לך שאלה מצוינת, אבל קודם כל אני רוצה לחזק אותך, איזה יופי שאתה מתלבט מה לעשות כדי שההתמודדויות ירדו אצלך! איזה נפלא שאתה כל כך רוצה להתעלות למדרגה גבוהה יותר בחיים שלך!

אז מה לעשות?

כדי לעשות החלטה ממקום גבוה יותר, אני מציע לך לשים מול העיניים באופן ברור מה אתה מרוויח ומה אתה מפסיד מכל בחירה (מאוד נוח ממש לכתוב את הדברים האלה בנקודות או בטבלה), ויתכן שכבר תדע מה יהיה טוב יותר עבורך. איזה יתרון יש בכך שאתה נשאר ב? איזה חסרון יש לך? איזה יתרונות יש לחיים עם טלפון פחות מתקדם? ואיזה חסרונות יש לך?

שווה לתת מחשבה על כך שהמון יתרונות שיש בטלפון מתקדם, באים עם מחיר שהוא נוסף על המחיר של ה"התמודדויות" כפי שאתה מציין: רשתות חברתיות הרבה פעמים מייצרות תמונה לא אמיתית של המציאות, שבה "כולם מוצלחים ושמחים יותר ממני"; מדיות כמו יוטיוב גורמות לנו בערמומיות גדולה להישאר ולצפות הרבה יותר זמן ממה שתכננו; גישה כללית לחיים שדברים צריכים להיות מהירים, מספקים ו"צבעוניים" או משחקים שבקלות אפשר להתמכר אליהם.

ואם אתה עוד מתלבט, כדאי לך לשאול את עצמך מספר שאלות: מה יהפוך את החיים שלי לאיכותיים יותר?

מה יותר יקר אותי אל השם יתברך?

מה באמת מתאים לי כמו שאני עכשיו ו"בגודל שלי"?

ואיזו בחירה האדם שאליו אני רוצה להתפתח ולגדול היה בוחר?

בהצלחה רבה!

ערטל ראובן

מאמן ליציאה לחופשי מהתמכרות

לעיתים, כשמזמינים אותי לנגן באיזה כנס, אני זוכה לשמוע את ההרצאות בין השירים. לפני כמה שנים שמעתי משל שמחזק אותי עד היום. המרצה דיבר על 'איך לבנות קשר אמיתי עם התורה, איך לבנות בניין אמיתי של לימוד תורה'. פתח ואמר:

אתם מכירים את אלה שנכנסים לבית המדרש ואומרים "אחי, מה לומדים היום? מה בא לך? מדרש? הלכה? מה היה אתמול, זוהר? אז יאללה, היום קצת רבי נחמן...". והמשיך לכיוון המשל: דמיינו מנהל עבודה שנכנס בבוקר לאתר בנייה ענק, מכנס את הפועלים ואומר: "קסדות על הראש! חברה, מה בא לכם לעשות היום, יסודות? חלונות? מה מאיר לכם? מיזוג אויר, אולי קצת יציקות בטון לכיף?" (חחח).

ובכן, לכבוד 'זמן חורף' המתחיל השבוע, שישה חודשים רצופים (זוכרים שאנחנו בשנה מעוברת?) של "בא אל התיבה", אשתף אתכם קצת 'מיומנו של חנוך' המשתדל לקבוע את מושבו בבקרים בבית המדרש.

דבר ראשון, תראה את הלימוד כיצירה. בוא עם עט עיפרון ומחברת, ותרשום דברים. שרטוטים, ציורים, מצידי גם טבלאות כמו המורה בכיתה ה'. מותר גם לכתוב בשולי הספר! אל תתבייש. הגאון מוילנא עשה את זה בגמרות שלו ותראו מה יצא ממנו.

אני נוהג לרשום בצד בקטנטן, מעין יומן. למשל: "היום יום שני ה' מרחשוון תשפ"ב, לומד עם משה במדרשת זיו" וסמיילי ליד. א. זה משמח ב. כשתפתח עוד כמה שנים את הספר בדיוק בעמוד הזה, תקבל ד"ש מרגש מעצמך!

אל תפחד לסמן פסוק שאהבת, טקסט מרגש. אני למשל מסמן 'מפתח סול' ליד טקסט שיכול להיות שיר. או תווים של שבריר מנגינה. ליד תוספות כתבתי פעם "קראתי חמש פעמים ועוד לא הבנתי... א.ר."

כל זה מחייב כמובן, להביא את הגמרא מהבית! אל תהיו כאותם פדנטים השומרים על ה'סט' נקי ומצוחצח בארון עוד מהבר מצווה או מהחתונה. הגמרא חולמת להיות צהובה, מרופסת. וכשאתה מביא גמרא מהבית אתה גם חוסך רבע שעה של חיפוש אחר כרך פנוי. בינינו, ראיתם עובד הייטק רציני הנכנס לחלל העבודה וצועק: מישהו ראה פה לפטופ פנוי?

והנה משימה עמוקה ולא פשוטה, שתעזור לך: תאהב את השונה. את התכונה שאין לך. הרי כולנו אוהבים לעשות טיול סובב כנרת, לצאת למרחבים לריגושים... אז עכשיו תתחיל לצמצם את עצמך. תהיה קצת משעמם. אותו כסא. אותו מקום. כי באמת, אתה מכווץ אנרגיה ומרכז אותה, אוגר אותה בנפש. מזה ייווצר בהמשך 'המפץ הגדול': הנשמה שלך עוד תתחיל לחדש, לשיר, לעוף!

ארוך הספרים היהודי הוא 'שביל חוצה עם ישראל'. מומלץ, לא בבת אחת... עיתים בנחת, עיתים בהליכה מהירה, סנדלים או יחף, לבד או עם חבר ופק"ל קפה. השביל הזה מתחיל כאן.

בשיתוף מיזם חזקים ברשת
 < לשאלות אנונימיות על ההתמודדות
 באינטרנט, חפשו בנג'ל 'קבוצות חזקים
 ברשת' >

דמיון
נובע

להקשיב
לאין-סוף
שבתוכי

שנת הלימודים תשפ"ב נפתחת בקרוב

5 מקומות אחרונים

מגוון קורסים מקיפים ללימוד
שיטת דמיון נובע
למטפלים, אנשי חינוך וכל מי
שמחפש שפה עמוקה לנפשו.

*השבוע!

'יושבים על קפה ודמיון' עם עמית קדם ונוריאל אהרון
מפגש מבוא והקדמה ללא עלות לקראת פתיחת שנת הלימודים

יום שלישי ו' חשוון 12/10

להרשמה ופרטים סרקו את הברקוד או צרו איתנו קשר:

dimyonovea.com

לפרטים חייגו: 02-5099660

למה לא?!

אורי צוקר, ישיבת לב חדש, שילה

אתם איתו? שישו ושמחו בישיבה עם כל הפרודוקטים כולל הכל, או מלא ילדים חולים מסביב שאני לא מכיר ולא יודע באיזה מצב הם ואיזו אווירה מחכה לי שם. עכשיו רק תוסיפו את ציפיית השיא שכבר הייתה לי לקריאה בישיבה לצורך האיזון, וקיבלתם בגדול את התמונה המלאה.

זהו, הבנתם לבד, ותשאירו לי להיבלע באדמה בזמן שאתם מסתכלים עליי במבט מאשים ומלא בכזו.

התשובה שלי הייתה: לא. כמה שהם הסבירו, הפצירו, שכנעו, כלום לא עזר להם. הלא היה סופי.

כאן בעצם הייתי צריך לסיים את הטור, הנקודה מובנת מאליה. כמה הייתי נותן עכשיו כדי לחזור אחורה ולענות כן, כן כוונותי.

אבל מסתבר שלכולנו יש בערך את אותה נפש בהמית שפשוט לא משחררת, ולא רק זה, היא גורמת לנו לשחזור טעויות שוב ושוב ושוב. ובשביל כל הנפשות הבהמיות האלה שקוראות את הטור אני אדבר בשפה ברורה.

חם שם בתוך הפרווה, כל כך רך ונעים.

ההוא מעבר לרחוב שקר לו? שיהיה חזק, לא מכיר אותו והוא לא ממש מעניין אותי.

האמת שהיה אפשר להדליק מדורה בשביל שנינו, ככה שלשנינו יהיה חם. אבל למה לעבוד קשה ולמה לצאת מאזור הנוחות כשאני כבר מסודר? שידליק מדורה לעצמו אם כל כך קר לו.

עכשיו תחזרו לסיפור האישי שלי, מי שעדיין לא הבין מה מעוות בתשובה שעניתי ובצורת החשיבה הזו צריך פיזיותרפיה לנפש, יהודי פשוט לא חי ככה, האבא הגדול שלנו אברהם אבינו הכניס לנו עמוק לגנים את תחושת הדחיפות בלחיות בשביל השני. הוא הסתובב בעולם בלי פרווה והלך להדליק מדורות בכל מקום שהוא עבר. ואתם יודעים מה? זה הצליח לו, הוא הבעיר את העולם.

מאז אנחנו חיים בשליחות מתמדת לחיות בשביל להחיות, לשים את השני במקום הראשון, גם אם זה לוותר על עצמי.

אבל למה לבזבז מילים כשהבעל שם טוב אמר את זה קצר ותמציתי: "נשמה יורדת לעולם הזה וחייה שבעים-שמונים שנה, כדי לעשות טובה ליהודי פעם אחת, בגשמיות ובפרט ברוחניות".

כל מילה מיותרת.

את חטאיי אני מזכיר היום, ואולי הסיפור יהיה חלק מהכפרה. בהתחלה חשבתי לכתוב כאן איזו שיחה מומצאת להמחשת העניין.

כשהשיחה בגדול כבר הייתה מוכנה לי בראש התמלאתי בוושה, פשוט נזכרתי שאני לא צריך להמציא שום דבר, השיחה הזו התרחשה לפני די הרבה שנים, רק שהייתי בצד הלא נכון שלה...

זו הייתה התענית אסתר הראשונה או השנייה שלי בישיבת רמת-גן, יעני ערב פורים.

מי שהיה בקריאת מגילה בישיבה בלילה יודע שיש מה להיות שם, החל בבעל קורא תותח, וכלה במלא בחורים שרק מחכים למחות את המן-עמלק עם מטולי RPG ושאר ירקות. בקיצור, ממש, אבל ממש, לא כדאי להפסיד, בטח לא אם זו השנה הראשונה או השנייה שלך בישיבה.

באמצע התענית, נראה לי באזור סוף הבוקר-תחילת הצהריים, יהודי מאוד יקר שהיה אז בישיבה שאל אם יש מישהו שיודע לקרוא את המגילה. כאשר אישרתי את העניין ניגשו אלי שני חברים ושאלו אם אני יכול לקרוא הערב מגילה במחלקת אונקולוגיית ילדים כמדומני.

בסיעתא דשמיא

נפתח כולל במרכז ירושלים

לאברכים ישיבתיים מגיל 30 ומעלה
הלימוד: כיצד מברכין, עיון עם הסוגיות להלכה

שני סדרים: 18.00-9.00 רצוף

הכולל משלב אברכים ציונים וחרדים

מילגה גבוהה למתאימים

מענה קולי: 0544-842838

להשאיר הודעה עם שם האברך, מס' טלפון

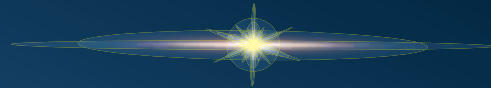
שם הישיבה או הכולל, מקום מגורים

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסני חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

SpiritBarTouch
Shabbat

הכירו את בר המים המתקדם ביותר לשבת

ספיריטבר

קטן מבחוץ. גדול מבפנים

MILLER POINT

מזמינים עכשיו ונהנים ממחיר השקה
ומהתקנה תוך 48 שעות! *5018

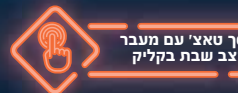
מדיגה אוטומטית
מותאם גם למילי סיר

מיכל מים גדול במיוחד
לשפע בשבת ובחול

קומפקטי בעיצוב
אלגנטי במגוון צבעים

מסך טאץ' עם מעבר
למצב שבת בקליק

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00
בתוקף עד 31.10.21 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | המחיר הקודם של המוצרים שבמבצע היה בתוקף לפחות יום | ס.ל.ח. | מינימום 50 יחידות מכל פריט | בכפוף לתקנון המבצע המופיע בחנויות

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסי חשמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

ליום ראשון בלבד!

כל הקודם זוכה

גוזרים ונהנים - הקופונים המשתלמים ביותר - יש להגיע עם גזיר העיתון -

<p>LG מסך 75" 75"</p> <p>Smart TV 4K</p> <p>75UP7560PVC</p> <p>במקום 5,490 ₪</p> <p>4,890 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>	<p>SAMSUNG מסך 65" 65"</p> <p>SMART TV QLED</p> <p>QE65Q60A</p> <p>במקום 4,890 ₪</p> <p>4,250 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>	<p>LG NanoCell מסך 65" 65"</p> <p>Smart TV 4K</p> <p>65NANO75VPA</p> <p>במקום 4,290 ₪</p> <p>3,750 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>	<p>ELCO מסכי אלקו</p> <p>EL-42FD 42"</p> <p>במקום 999 ₪</p> <p>890 ₪</p> <p>EL-32 32"</p> <p>במקום 699 ₪</p> <p>499 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>
--	--	---	--

<p>Lenovo מחשב נייד 15.6"</p> <p>LEGIION 5-82A00CGUS 15IMH05K</p> <p>Intel® Core™ i7-10750H Processor</p> <p>8GB DDR4-SDRAM, 2933 MHz זיכרון</p> <p>512GB NVMePCI Express אחסון</p> <p>NVIDIA® GeForce® GTX 1650 Ti 4GB</p> <p>Windows 10</p> <p>במקום 5,130 ₪</p> <p>4,399 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>	<p>hp מחשב נייד 14" 14"</p> <p>Pavilion x360 DW1023</p> <p>81WR000BUS</p> <p>Intel® Core™ i5-1135G7 Processor</p> <p>8GB DDR4-SDRAM זיכרון</p> <p>256GB SSD PCIe NVMe M.2 אחסון</p> <p>Intel Iris Xe Graphics מנעין גרפי</p> <p>Windows 10</p> <p>במקום 3,295 ₪</p> <p>2,999 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>	<p>Lenovo מחשב נייד 14" לונבו</p> <p>14IML05</p> <p>HD IPS 2X</p> <p>"Intel" Pentium Gold 6405U Processor</p> <p>4GB DDR4-SDRAM זיכרון</p> <p>2400 MHz</p> <p>128GB NVMe SSD אחסון</p> <p>Intel® UHD Graphics מנעין גרפי</p> <p>WIN 10</p> <p>במקום 1,585 ₪</p> <p>1,349 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>	<p>LG טלפון סלולרי LG Velvet</p> <p>128GB</p> <p>6GB Ram</p> <p>במקום 1,269 ₪</p> <p>929 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>	<p>ALIEN כיסא גיימינג מקצועי Alien CX9</p> <p>משענת בג בע תמיכה לאזור מותניים וכתפיים</p> <p>במקום 899 ₪</p> <p>799 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>
--	---	---	---	--

<p>AirPods Pro שנה אחרות יבואו רשמי</p> <p>אוזניות אירפודס</p> <p>במקום 849 ₪</p> <p>779 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>	<p>JBL מקור קול עם Subwoofer אלחוטי</p> <p>Cinema SB260</p> <p>במקום 699 ₪</p> <p>599 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>	<p>SENSOR בידורית סנסור 12" מיקרופונים אלחוטיים</p> <p>USB + כרטיס לחריץ זיכרון</p> <p>SK12</p> <p>במקום 579 ₪</p> <p>499 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>	<p>JBL גיימינג אוזניות JBL Quantum 300</p> <p>במקום 589 ₪</p> <p>299 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>	<p>JBL רמקול אלחוטי JBL FLIP 5 Es</p> <p>במקום 329 ₪</p> <p>299 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>
--	--	--	---	--

<p>BOSE מקור קול חכם BOSE SMART SOUNDBAR 300</p> <p>שיתוף נוספאן</p> <p>במקום 1,999 ₪</p> <p>1,799 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>	<p>אלקטרה סוללת גיבוי נטענת אלקטרה 20,000mAh</p> <p>PB20</p> <p>במקום 139 ₪</p> <p>95 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>	<p>PHILIPS מכונת גילוח נטענת ניתן לשיטה פיליפס</p> <p>S1121/41</p> <p>במקום 159 ₪</p> <p>99 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>	<p>Panasonic מכונת תספורת נטענת פנסוניק</p> <p>ER-131</p> <p>במקום 149 ₪</p> <p>88 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>	<p>BRAUN מסיר שיער SILK EPIL</p> <p>בראון 1170</p> <p>במקום 149 ₪</p> <p>79 ₪</p> <p>יש להגיע עם דור העיתון < פרט אוד ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</p>
---	--	--	---	--

SAMSUNG מקרר מסונג מקפיא עליון 407 ליטר מדחס דיג'יטל אינוטרטר RT37K5012S8 2,690 ₪ ~~2,890~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	SHARP מקרר שארפ מקפיא עליון ליטר 385 SJ-S430 1,990 ₪ ~~2,190~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	אלקטרה מקרר הפון מקפיא תחתון נירוסטה אלקטרה 373 1,990 ₪ ~~2,390~~ במקום 8 שנות אחריות <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	ELCO מקרר מיני בר וטו ELCO 1033F מדחס איכותי וישקט קלים בצבעים שחור, ב'ו' מגירת פירות וירקות 849 ₪ ~~1,090~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	BOSCH מדיח כלים רחב בוש צג דיגיטלי SMS25A105E 1,990 ₪ ~~2,190~~ במקום נירוסטה <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>
--	--	---	--	---

LG מקרר 4 דלתות גימור נירוסטה מדרין GR-B608S 6,990 ₪ ~~8,190~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	SHARP מקרר שארפ 4 דלתות ציפוי זכ' שחור 472 ליטר SJ-8435 4,590 ₪ ~~4,990~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	beko מקרר הפון מקפיא תחתון בקו 483 ליטר CN151120IX 3,590 ₪ ~~3,990~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	Haier מקרר 4 דלתות האיייר, נירוסטה 472 ליטר HRF-4482F 2,990 ₪ ~~3,290~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	meister מקרר מייסטר מלתות 4 דלתות נירוסטה 485 ליטר MR4850 2,690 ₪ ~~3,390~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>
--	---	--	---	---

BOSCH מייבש כביסה כולל מעבה 1-8 ק"ג בוש 8 ק"ג קונדנסור WTG86401 2,490 ₪ ~~2,790~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	BOSCH מכונת כביסה בוש 1-9 ק"ג EcoSilence Drive WAN242M9PL 2,490 ₪ ~~2,890~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	AEG מכונת כביסה AEG 1400 ליטר LF617441BM 1,890 ₪ ~~2,090~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	Whirlpool מכונת כביסה ויורפל פחה עליון אוקט AWE6320 1,390 ₪ ~~1,590~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	אלקטרה מכונת כביסה פחה חזית אלקטרה 5100 688 ₪ ~~888~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>
---	--	--	---	---

AEG תנור בנוי עם טורבו אקטיבי תוצרת גרמניה BEE233101M 1,990 ₪ ~~2,190~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	אלקטרה תנור אפיה בנוי אלקטרה עם טורבו אקטיבי EB1100190B 699 ₪ ~~1,190~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	BOSCH כיריים איינדיקציה בוש חד פאזי PUE611BB1E 1,690 ₪ ~~1,890~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	Sauter כיריים גז זכוכית קריסטלית סאוסר SHG6002B 999 ₪ ~~1,190~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	AKENO כיריים גז 4 להבות אקט AK 64 349 ₪ ~~399~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>
---	---	--	---	---

ELCO מזגן עילי ELCO 29 2.5 טון wifi 7 שנות אחריות מבטיחה דרוג A BTU 24,050 קירור BTU 24,400 תפוקת חימום 3,890 ₪ ~~4,190~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	Family מזגן עילי Family 12 wifi 1 טון דרוג A BTU 10,000 קירור BTU 10,200 תפוקת חימום 999 ₪ ~~1,250~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	אלקטרה מייבש כביסה פחה חזית 7 ק"ג אלקטרה ED100179W 999 ₪ ~~1,090~~ במקום 7 ק"ג <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	dyson שוואב אבק דייסון אלחוטי V8 absolut 1,790 ₪ ~~1,990~~ במקום 1,590 ₪ ~~1,790~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	Tefal מגהץ אדים טפאל FV-1026 79 ₪ ~~139~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>
--	---	--	--	---

NESPRESSO מכונת קפה NESPRESSO אסנדה מיני כולל מקפיץ חלב ארז'ינו C30 690 ₪ ~~799~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	NINJA סיר טיגון ללא שמן 1-4 נינג'ה AF100 449 ₪ ~~629~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	NUTRI NINJA בלנדר שייקר וינגה CB103 499 ₪ ~~690~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	SAMSUNG מיקרוגל מסונג דיגיטלי 22 ליטר ME732K 299 ₪ ~~399~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>	Sauter מיקסר מקצועי 5 ליטר סאוסר KM500B 249 ₪ ~~449~~ במקום <small>יש להגיע עם בור העיתון < פרט אור ללקוח > בתוקף ל- 10.10.21</small>
---	--	---	--	---

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00
 בתוקף ל- 10.10.21 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | ט.ל.ח. | מלאי מינימלי 50 יחידות, בכפוף לתקנון המופיע בחבנויות | המחירים אינם כוללים הובלה | אין כפל הנחות ומבצעים | המחירים בתוקף לסניפים בלבד | יש להגיע עם גזיר העיתון | פרט אחד ללקוח

ש דברים שחיכו לנו בסבלנות עד סוף החופש. יש כאלה שחיכו, בצירוף פתק דחייה מנומקת, עד אחרי החגים. יש דברים שאנחנו דוחים עוד ועוד. איכשהו, הדברים שאנחנו הכי דוחים הם הכי גדולים, הכי רגישים והכי משמעותיים. שינוי בקריירה, הגשמת חלום ילדות, חזרה אמיתית בתשובה. והנה, עוד שנה עוברת ושנה חדשה מגיעה, מהר ממה שחשבנו. שוב היינו כל כך עסוקים בהפקה של החגים, בתפילות הכי טובות, במתכונים הכי מושקעים, באירוחים או בנדודים וכבר מחכים לחזור לשגרה הזו, המוכרת, שבה השוטף, הבנאלי והמוכר ממלא את כל הדרך עד האופק כך שהדברים החשובים ביותר נשכחים שוב.

סדרת הדוקו ריאליטי 'עוד ניפגש' שמלווה את מסעיהם של בני משפחה חילונים בעקבות קרוביהם שחזרו בתשובה והסדרה 'רבינו', ששידורה הסתיים לפני שנה, שודרו בתאגיד השידור הציבורי 'כאן', ושתיהן פרי יצירתו המרגשת של התסריטאי והבמאי, אורי ישר [אורי גרודר]. העונה החדשה של 'עוד ניפגש' עומדת אוטוטו להתחיל ואנחנו זוכים להיות הראשונים שמדברים איתו על כך. מי כמוהו יודע שיש דברים גדולים שחיכו בסבלנות ובסוף התגשמו. על הסדרות הללו עבד אורי תקופות ארוכות וידע גם תקופות של יובש וקשיים, והצלחה שלהן ושלן משמחת מאוד.

גם העונה החדשה בסדרה 'עוד ניפגש' היא לקט מרגש של סיפורי תשובה 'בין אדם לחברו'. אם בעונה הקודמת הצופים נחשפים לחמישה יהודים חילונים שמפסיקים לדחות את חידוש הקשר עם בן משפחה שחזר בתשובה, העונה הנוכחית מתארת סיפורים הפוכים - בני משפחה חרדים שחוזרים ומחפשים את קרוביהם שיצאו בשאלה, עברו לעולם החילוני וניתקו איתם את הקשר. הסדרה 'רבינו', למי שפספס, מספרת בשלושה פרקים את סיפורו של רבי נחמן. אחרי שבמשך עשרים שנה ברסלב כובשת את הלב של היהדות והחברה הישראלית הגיע סוף כל סוף הזמן שתאגיד השידור הציבורי חושב שמדובר באירוע 'טלוויזיוני מספיק' כדי להשקיע תקציבי מדינה בסדרה מושקעת על 'רב חסידי ומסתורי שהיה שנוי במחלוקת כל חייו, וגם היום רבות המחלוקות סביב תורתו וממשיכיו' - כך מתוארת 'מוצדקת' כביכול, הסדרה, באתר 'כאן'. לאורי יש נימוקים אחרים לגמרי - הוא חולה אהבה לרבי נחמן.

בימים עמוסים ביותר אנחנו מצליחים לתאם שיחה בשעת צהריים של יום שישי, זמן עמוס מאליו לכל הדעות.

אותי מעניין כשלונות

אורי, אתה ממש מצליח וזה משמח מאוד! מה שמעניין אותי זה סיפורי הכישלונות שלך. ולא כי חלילה אני מחפש רכילות צהובה, אלא כשם שרבי נחמן כובש אותנו בכך שהוא אינו 'צדיק גמור' אלא צדיק מתמודד ונלחם, צדיק בעל תשובה שמשתף ברגעי הייאוש והשבר, הסיפורים שלך שלא הצליחו מעניינים אותי לא פחות.

"קולנוע הוא מקצוע תובעני, הוא דורש שתיים עשרה שעות עבודה ביום לפחות ויכולת לקבל דחיות רבות וסירובים רבים. היו פרויקטים שעבדתי עליהם תקופות ארוכות, סדרות, סרטים, מיזמים שהאמנתי בהם והם קרסו בשלבים שונים של הדרך. לפעמים בכתיבה, לפעמים בצילומים ולפעמים גם כשהכל היה ערוך ומוכן. אלו החיים של יוצר, ומי

דברים גדולים

אבי טאוב מראיין
את התסריטאי
והבמאי אור ישר
[אורי גרודר]

מחכים בסבלנות

שהוא יוצר בנשמתו אין לו אלא לפתח חוסן נפשי ולהמשיך ליצור ולפעול עם ולמען הדברים שהוא מאמין בהם.

אתה יכול לתת לי דוגמא לסיפור ספציפי כזה?

"כן בהחלט. היה סרט באורך מלא שכתבתי אותו מאפס, במשך שנה וחצי. תכננתי להיות גם התסריטאי וגם הבמאי. הסיפור היה על זוג אוהבים שאהבו באהבה ראשונה ודרכיהם נפרדו. האיש הופך לחוקר פרטי שאינו חווה הצלחות מסחררות בעבודתו. באחת מחקירותיו הוא פוגש את אהבת נעוריו והוא מוצף בצונאמי בלתי נשלט של אהבה. רק שהיא בינתיים חזרה בתשובה והתחתנה והתענגה. בעלה נעדר ואף אחד לא יודע איפה הוא. אין לו שום דרך להגיע אליה. הוא חייב לאתר את הבעל, הוא משוכנע שהוא מת וכל מה שנשאר לו זה רק להוכיח את זה. הבעיה היותר גדולה היא שהיא לא מוכנה לקבל אותו אלא אם כן הוא יחזור בתשובה והוא לא מבין מה הסיפור ומאיפה הוא אמור עכשיו לחזור בתשובה. ישבתי וכתבתי את הסיפור הזה במשך שנה וחצי. התאהבתי בדמויות ופיתחתי את העלילה, אבל בסוף הקרן שהייתה אמורה לתמוך בסרט ירדה ממנו וכל העבודה ירדה לטמיון.

"גם העבודה על 'בקרוב ניפגש' נמשכה תקופה ארוכה. ישבנו כמה חודשים כדי לחדד את הקונספט".

פורמט שהוא פטנט

למי שלא מכיר את התוכנית 'עוד ניפגש' נציג את הפורמט - מדובר על סדרת דוקו ריאליטי, בה הצופים נחשפים לחמישה סיפורים - חמישה אנשים חילונים שבן משפחתם חזר בתשובה והם מנסים לחדש את הקשר. הקרע, שנבע מתוך חוסר מוכנות עמוקה לקבל ולהבין את התהליך שעבר בן המשפחה שחזר בתשובה, מתאחה באופן הדרגתי. החילוני, שמבקש את חידוש הקשר, עובר תהליך התקרבות אישי ותובעני. המשתתפים עברו להתגורר בשכונת מאה שערים למשך תשעה ימים, בהם הם חווים בצורה אינטנסיבית וללא פילטרים את אורח החיים במגזר החרדי - בכתי כנסת, בישיבות, בהרצאות, בקניות, בחוגי בית לנשים ובהרקות בקברי צדיקים. לכל משתתף מוצמד מלווה חרדי, חוזר בתשובה בעצמו, שהסכים להיחשף כדי ללוות את המסע ולעזור לתהליך ההתקרבות להצלחה. בימים הראשונים המשתתפים נדרשים לבלוע בשתיקה את כל מה שהם חווים בעולם החרדי, לטוב ולרע, בלי להגיב בקול רם. בעונה החדשה אנחנו מלווים בני משפחה חרדים שיוצאים בעקבות קרוביהם אל העולם החילוני כדי לחזור ולחדש אתם את הקשר. הפעם הסדרה מלווה גם שניים שיצאו בשאלה וחוזרים שוב אל החברה החרדית, הפעם כחילונים, כדי לחדש את הקשר עם בני משפחתם.

מה מיוחד ומקורי בפורמט הזה?

"את הפורמט פיתחתי עם אלעד קופרמן ואוהד גלעוז. אנחנו המצאנו ז'אנר מיוחד בתוך ה'דוקו ריאליטי'. למי שלא מכיר, נסביר: ריאליטי הוא סוג מסוים של תוכנית טלוויזיה. סרטים ותוכניות דוקומנטריות המתעדים את המציאות כפי שהיא, ולא תסריט בדוי. 'ריאליטי' הוא ז'אנר שבו המשתתפים אינם שחקנים שמגלמים דמות בדויה, הם מופיעים בתור עצמם. מה שהופך את התוכן לריאליטי הוא שהמשתתפים יוצאים מאזור הנוחות ועוזבים את הסביבה הטבעית שלהם. הם נדרשים לבצע משימות כלשהן ולעמוד בהן בהצלחה, כשבמקביל להתמודדות עם מתודים ואומרים את אשר על ליבם למצלמה. הזווית האישית שלהם כל הזמן מתועדת.

"החידוש שלנו - שעליו גם רשמנו פטנט - הוא ריאליטי שבו המשתתפים עוברים תהליך. בעונה הראשונה המשתתפים לא רק עוזבים את אזור הנוחות שלהם - העולם החילוני, ולא רק נשלחים למשימה - להצליח לחדש את הקשר עם בן המשפחה שחזר בתשובה, הם נדרשים לעבור תהליך. להיכנס לתוך העולם החרדי מתוך הקשבה כנה. הם נדרשים לאמץ את אורח החיים החרדי לתקופה מסוימת, לקבל בשתיקה את כל הדברים שהם פוגשים והם לא מוצאים חן בעיניהם ולהיות מוכנים להשעות את דעתם האישית".

איך הגעתם לרעיון הזה?

"חשבנו עליו במשך כמה חודשים. בהתחלה חשבנו לתעד כמה בעלי

תשובה שחולקים יחד את אותו החדר בישיבה לבעלי תשובה. לכל אחד יש את הסיפור שלו ואנחנו מתעדים את הסיפור של כל אחד בנפרד ואת הנקודות בהן הם נפגשים".

מה רע בזה? זה נשמע מעולה.

"זה טוב, אבל לא מספיק. הרעיון היה מפורז. אם אנחנו רוצים לעשות ריאליטי ולא משהו בדוי, מי אומר שיש לנו בחדר אחד ארבעה סיפורים שהם מספיק חזקים ומעניינים. קשה למצוא ארבעה אנשים שירצו להיחשף ככה סתם. ויתרה מזו, היה חסר פה קונפליקט. בלי קונפליקט אין אומנות. הצופה לא מעורב רגשית".

בלי קונפליקט אין אומנות

רואים בסדרה שאתה מציג את המציאות כפי שהיא ומבקש, במקומות מסויימים, לעורר קונפליקט. למשל, בעונה הקודמת ראינו אמה חילונית, רציונאליסטית ומוקפדת שמבקשת לחדש את הקשר עם בנה, מתלווה אל המנטורית החרדית שלה שדורשת ממנה להשליך נרות אל המדורה בקבר הבבא סאלי. היא לא מסוגלת לעשות את זה והיא מתנגדת בכל מחיר. המנהג להשליך נרות למדורה בקבר כסגולה גדולה משונה בעיני הרבה מן הצופים. כך גם פרק שבו חילוני מגיע לשיעור בישיבה ושם הם דנים בהלכות הריגת מחלל שבת.

"נכון. יכולתי להושיב אותו סתם בשיעור תורה, על הלכות 'מוקצה', אבל לא היה יוצא מזה כלום".

אז אמרת להם - תדברו על מה עושים למחללי שבת? הכנסת להם לפה את המשפטים המעצבנים באופן מבוים?

"כן ולא. לא אמרתי מה להגיד אבל ביקשתי מהחברה ההיא ללמוד על הלכות ארבע מיתות בית דין. משם הם זרמו ואמרו את דעותיהם כפי שהם. יושב שם חילוני, שהיה שחקן כדורגל לשעבר, בילדותו גדל במשפחה מסורתית. הוא מכיר את הקונפליקט והם מציפים אצלו את המתח - ואסור לו להגיד מילה. אני יודע שזה יוציא ממנו ומהצופים רגש. אי אפשר לעבור ליד זה ולהמשיך כרגיל. יושבים לידך אנשים, שמדברים עליך בלי ידיעתך, שמי שמחלל שבת כמוך, צריך על פי התורה למות. אתה צריך לשבת שם ולשמע את כל זה ולשתוק.

"אני רוצה לעורר רגש, תשומת לב ומחשבה. עם השנים, כחוזר בתשובה חרדי בתעשיית הקולנוע שרובה המוחלט חילוני מאוד, למדתי שאי אפשר לעשות את זה אחרת. אי אפשר ליצור בלי להגיד אמת. יש נטייה אצל חרדים - ובכל מגזר - לעשות לעצמם יחצ'נות מפוארת. להציג את העולם שלהם כאילו הכל טוב והכל מוצלח - אין אצלנו תקלות, יש רק אושר ועושר עד עצם היום הזה. זה לא אמין ולא משכנע. זה גם לא מקרב אנשים לעולם הזה. אני אוהב את היהדות ושרוף מאהבה על רבי נחמן אבל מבקש להציג את הדברים כפי שהם, לטוב ולמוטב.

"אין דרך אחרת בעולם הזה. מקבלי ההחלטות, קוצבי התקציבים הם כמעט ללא יוצא מן הכלל חילונים. החיוביים שבהם רואים בדת פולקלור והשליליים רואים בה אויב לתבונה ולקדמה. ובלי קשר - הסטנדרטים שאנחנו צריכים ליצור, בהתאם לסטנדרטים שהתגבשו בתעשיית הקולנוע, הם גבוהים מאוד. בכל הרמות - התסריט, הבימוי, הצילום והעריכה - אנחנו חייבים להיות ברמה הזו".

אפרופו מקצועיות, משהו שחרה לי קצת באופן אישי - מעניין שבכל הפרקים בעונה הראשונה החילונים הם אלה שמחזרים אחרי החוזרים בתשובה ולא להיפך ורק עכשיו מסתבר שיש גם עונה עם כיוון הפוך. זה מתוכנן בכוונה? זה פספוס של ההפקה או שהתוכנית המקורית הייתה לעשות עונה שנייה?

"לא פספוס בכלל. לכל עונה יש נושא ותכנונו מראש שתי עונות. בעונה הקודמת הנושא היה חילונים שמחדשים את הקשר עם בן משפחה שחזר בתשובה. העונה הזו תעסוק בחרדים שמחדשים את הקשר עם בן משפחה שיצא בשאלה".

מה ההבדל בין דתיים לחילונים

האם יש הבדל בין דתיים לחילונים מבחינת התהליך?

"לחילונים יותר קל להיכנס פנימה לעולם החרדי ולקבל מה שהם רוצים ממנו מאשר ההיפך - זה ברור. החרדים מתארים איך עולות

אצלם השאלות הכי קשות: הילד שלך התחתן ועשה חתונה לא מופרדת, האם תלכי לחתונה? הילד בא אלייך בשבת ואת יודעת שיחזור באוטו, מה תעשי? את יודעת שהוא מוכר "מכשירים טמאים" - לאמא זה הדבר הכי גרוע בעולם, למרות שיש דברים גרועים בהרבה - מה את עושה עם זה? עולים לנו דיונים מאוד מעניינים ונוקבים".

למה יש רק אמהות בתיאורים שלך?

"יש לנו בעונה הזו חמש דמויות, כמו בעונה הקודמת, אבל הפעם אלו שלוש אמהות חרדיות, שהילדים שלהם ירדו מהדרך שהורים הולכים בה, ושני צעירים שיצאו בשאלה וחוזרים להורים שניתקו איתם מגע. למשל, הילדה שעזבה את העולם החרדי ויוצאת למסע בתוך העולם החרדי כדי לחזור לדבר עם אבא שלה".

זה נשמע שיש רוב נשי מובהק?

"נכון, יש שלוש אמהות, צעירה וצעיר היפסטר תל אביבי בן עשרים, אחרי שהיה שפיץ ועילוי בשיבה והיום חי בתל אביב הכי בוהמיינית שיש, והוא חוזר לעולמות שהוא כן מכיר. זה לא מסע לעולם שהם לא מכירים, הם מכירים הכל ומעוצבנים מאוד מהכל. כשהוא יושב שוב בשיבה ושומע שיעור כללי זה משהו אחר מבוזגלו בעונה הראשונה ששומע שיעור על הריגת מחלל שבת. כשיש אחת שיצאה בשאלה ועכשיו נכנסת לחנות פיאטו, כשהיום היא כולה עם קעקועים - זה נשמע מצחיק אבל לה זה עושה המון דברים".

אני רץ ישר לרבינו

אתה בעצמך רואה סדרות?

"ממש לא. אין לי זמן לזה. אם יש לי רגע אני מעדיף להקדיש לתורה, להתבודדות ולמשפחה. אני כל כך בתוך זה שזה לא חסר לי בכלל. כדי להתעדכן על מה שחדש בתעשייה אני נעזר בעורך שלי שמראה לי כל פעם דברים חדשים שהוא מוצא, ואנחנו חושבים יחד איך לאמץ אותם לתוך העשייה שלנו. אני לא צריך לצפות בסדרה שלמה אם מה שרלוונטי לי זה חמש דקות של רעיון חדש. אני יכול להבין אנשים שצריכים בסוף היום 'לשטוף את הראש', אבל אני צריך בסוף יום עבודה של שתיים עשרה שעות ללמוד תורה ולהתבודד".

גם לא את הסדרה 'שטיסל' למשל?

"יש לי על זה סיפור מצחיק. נדרשתי להרצות בפני קהל איטלקי על הסדרה שטיסל. לא ראיתי שום פרק. כשבאתי להקרנה ראיתי את הפרק מדובב לאיטלקית. לא הבנתי יותר מדי מה אני רואה. אחרי הפרק עליתי לבמה, נשאלתי שאלות, שתורגמו עבורי לאנגלית, על החברה החרדית וענית... מעבר לזה אני מעדיף לעסוק בתורה והתבודדות ועם המשפחה".

כמה מילים על הסדרה 'רבינו' שיש לך קשר מיוחד אליו ואליה - מה הסיפור מאחורי רבינו? איך הצלחת לעניין את הקרנות ואת התאגיד בטרט על רבי נחמן?

"מסתבר שזה סקרן אותם ממש. היה בדיוק משהו על הרמב"ם לפני שנתיים ואמרתי

פעם אחת באתי לאיזה ישוב בשומרון ואבא שהוא מישהו אנטי טלויזיה כמעט כמוני סיפר לי: 'אני לא רואה כלום, אבל יש לי נתק עם אח שלי. אני לא מדבר איתו 16 שנה בגלל נתק אידיאולוגי-אמוני. ראיתי את הסדרה והחלטתי שאני מרים טלפון לאח שלי. התקשרתי אליו בארבע בבוקר והוא לא ענה לי

שרבינו רבי נחמן הרבה יותר רלוונטי להרבה אנשים. הגשתי הגשה דרך הצינורות המקובלים. ידענו שהתחרות גדולה אז

צילמנו כמה אנשים לטריילר, בהם חברי הטוב שולי רנד. בטריילר רצינו להיות מאוד מיוחדים ולהצליח לרמוז על השפה הקולנועית המאוד מיוחדת שאיתה נעבוד".

מה היה מיוחד בסדרה הזו בעיניך?

"זו שפה קולנועית חדשנית שמכילה הרבה מאוד אלמנטים. היא מאוד ורסטילית. אין ייצוג אחד של תיעוד, אלא כמה רמות של תיעוד במקביל. שילוב של סקירה היסטורית עם קטעים עלילתיים, אנימציה, הרבה דיגיטל והרבה אפטר אפקט. אנחנו עבדנו על כל החושים, על כל סוגי הדברים המוכרים ושילבנו את הכל ביחד. הרגשנו שזה מתאים לרבינו, שהתורה שלו היא לשפה שיש בה הרבה שכבות. אני אומר בכנות - כיוונתי את זה לציבור שאינו דתי. לאנשים שאין להם שום מושג ושום ידע קודם ביהדות בכלל וברבי נחמן בפרט. הם ניוונים משמעות וזהו. לא לציבור דתי וחרדי. זה נראה מאוד צעיר וקופצני, עד כדי כך שיש אנשים שזה קופצני להם מדי ומלא בויזואלס שצצים וקופצים מול העיניים ופחות מה שמצפים שזו תהיה תוכנית כבודה והיסטורית".

לגבי קונפליקט - יש פה קונפליקט?

"בניגוד לסדרת דרמה או ריאליטי זו סדרת נושא. היא אמנם מציגה קונפליקטים אבל היא עובדת אחרת. היא לוקחת נושא וחוקרת אותו. סדרת נושא יכולה להיות 'איך הומצאו משחקי המחשב?' יהיה פה סיפור היסטורי וחקירת עומק. הנושא עומד במרכז ולא הקונפליקט. אבל היא מעוררת קונפליקטים.

והגלים וכל האנשים שהסתובבו בלבלו לה את המוח וסחררו אותה לגמרי. היא לא הייתה יכולה להקשיב לזוג הזה כשהם מדברים על חינוך הילדים שלהם. לי אין מה לעשות, אנחנו לא מכריחים אף אחד. מי שנתקל באיזושהי בעיה עם עצמו, עוזב.

“אז איפה גבול החשיפה? כמה אני משתמש במדיה כדי להצחיק ולעורר רגש, ואני לא צהוב, לא עושה את זה ככוונה ולא מתקיל חרדים ולא עובר על ההלכה? אלו שאלות שלא נותנות לי לישון.

“או עוד דוגמא: ערב נשים חילוניות. אחת השליחות במסע הקירוב היא חילונית והיא עושה ערב עם החברות שלה. השיחות והאווירה והכל – מאוד חילוני, פתוח ולא צנוע וזה לא היה מתאים לאמא החרדית להיכנס לשם. וגם לי לא התאים לעשות את זה לאמא ולהכניס אותה לכוה מקום. בסוף עשינו מפגש עם חברות. הם שמו מוזיקה והאמא רקדה עם החילוניות, בלי שאמרנו לה, אלא באופן טבעי. צילמנו את זה – עם צלמת ומקרוב כדי לא להביך כמוכן. הן שמו מוזיקה של ישי ריבו והתחילו לרקוד והקימו אותה לרקוד. היא לא רצתה בהתחלה, אבל משכו אותה פנימה והוציאו ממנה את העצבות, כמו שרבי נחמן אמר שמושכים מישהו לתוך המעגל והוא נכנס לשמחה בעל כורחו.”

דברים שלא רצינו לראות

המנחה שלי באוניברסיטה, פרופ' חנוך בן פזי, אמר לי פעם – אם אתה חוקר משהו ויודע את התשובה – זה לא מחקר. אתה חייב לצאת לגלות משהו שלא ידעת בתחילת הדרך. וכך בתור אמן שהוא גם חוקר אני שואל אותך: מה גילית שלא ידעת בתחילת הדרך?

“אני חושב שבאופן כללי, גם כאבא לילדים, כשאתה מסתכל עליהם, דואג להם וחושב מה יהיה איתם, אתה מבין שהדברים האלה יושבים על דברים הרבה יותר עמוקים ביחסי הורים וילדים.

“הנתקים או החוסר תקשורת הוא דבר שאפשר לדלג עליו, אבל צריך הרבה אומץ וצריך את הכישרון להעז להיות פתוח. החברה לא מבינה מה אתה עושה. הורים צריכים להיות אמיצים כדי לשמור על קשר טוב עם הילדים, למרות שהם עוברים מה שהם עוברים. כמו שהקדוש ברוך הוא אוהב את כולם וכמו שביום כיפור 'מתירים להתפלל עם העבריינים' ותפילה בלי רשעים לא מצליחה, ככה בדיוק גם כאן. ההורים בשני הצדדים הרגישו שהם נכשלו. החילונים אמרו בליבם: רציתי בן דוקטור, או עורך דין, או שחקן או מוזיקאי בלהקה מצליחה ויצא לי ילד עלוקה לומד תורה. הדבר הזה יצא ממני? ! אותו דבר הפוך. החרדים אמרים בליבם: רציתי בן תורה, מקדש שם שמים, מזכה את הרבים, מקרב את הגאולה ויצא לי ילד שמסתובב ברחובות. ממני יצא הדבר הזה? !

“ההבנה שלי היא שאנחנו נמצאים בדור שהלב שלנו צריך להיות הרבה יותר פתוח לקבל את השונה מאיתנו. זה לא משנה באיזה רבדים הוא שונה מאיתנו. זה יכול להיות שונה מאיתנו בדתיות, בחרדיות או בחילוניות. אנחנו יכולים להגיד לצד השני מה אנחנו חושבים, אבל זה צריך להיות עם אהבה. רק אז יקבלו את מה שיש לך להגיד. זה מקרין על כל מה שאנחנו עוברים. יש דלטוריה גדולה בתוך תוכנו, יש מלחמת שבטים. האנשים בסדרה עוברים את זה בתוך הבית אבל זה מיקרוקוסמוס לכל החברה.

“אם יש עזיבה של הדרך שההורים התוו – זה לפעמים גורם לאבא ולאמא להתנתק רגשית, קשה להם להתחבר לילד. כדי להתחבר לרגש ולילד – הם צריכים להתחבר למקומות יותר עמוקים בתוכם. ואותו דבר אנחנו: אנחנו צריכים להתחבר למשהו עמוק יותר כדי לאהוב אחד את השני. כשאני פוגש שונה ממני ומרגיש שהוא מנותק, זה

אנחנו מקבלים כל מיני תגובות על הסדרה. כל אחד מרגיש שרבי נחמן מדבר אליו. כל אחד היה עושה סרט אחר על רבי נחמן אם היו נותנים לו. זה הקונפליקט שיש פה – איך להציג את הדמות לכל כך הרבה אנשים.”

עד כמה לקלקל

“העונה החדשה של 'עוד ניפגש' מלאה בקונפליקטים. המסע של הורים שהבנים שלהם יצאו מהדת וניתקו איתם את הקשר גורמת לעונה הזו להיות הרבה יותר מאתגרת ולא פשוטה.”

למה?

“הגיבורים שלנו הם חרדים 'הארד קור' וזה הופך את הכל להרבה יותר מורכב. קודם, כשחילונים נכנסו למאה שערים, זה היה מסקרן. גם מי שלא בעניין של להיות דתי – רוצה לראות את מה שיש שם. מצד האתנוגרפיות שבדבר, גם אם אני לא אוהב אותם – תן לי להציץ עליהם. עכשיו, הם צריכים להיכנס לעולם חילוני. איך הם עושים את זה בלי לעבור על ההלכה? מה אני יכול להראות להם שכן יעורר בהם רגשות ויאתגר אותם בלי לפגוע בהם אחרי שנים של התבדלות?”

למשל?

“אחת הגיבורות אמרה אחרי שעשתה את השיטוט בתל אביב ובדיזינגוף – 'יש לי בחילה, קחו אותי מפה, אני לא מסוגלת להיות פה'. זו אמא חרדית לאחד עשר ילדים שלא הייתה בתל אביב ארבעים שנה. לאורך כל הצילומים היו לנו התלבטויות: לאיזה קצה אנחנו לוקחים אותן? עד כמה אנחנו לוקחים אותן לראות ולחוות ולהבין עד איפה הילד שלהן הגיע? מפה זה המקום להתחיל מסע להבנת עולמו של הילד. היו לנו אתגרים וגם התייעצתי עם רבנים כל הזמן.”

תוכל לתת דוגמאות?

“לכתחילה אמרנו: אנחנו צריכים להראות את הדברים שמבהילים את ההורים, כדי שייכנו איפה הילדים נמצאים. אבל מצד שני, אני רוצה שיהיה כאן חיבור ולא שינטשו אותי באמצע בגלל שמתחתי את החבל מעבר לקצה. חוצמזה, אני עושה את הסרט 'ליכאן 11', אני צריך להראות בעולם החילוני דברים טובים: גמילות חסדים ואנשים טובים. כמו שאמרת קודם, זה דוקו, לא שידורי תעמולה.

“וככה אני מוצא את עצמי מתלבט: האם אני מכניס אמא לבר או לפאב – למרות שאין שם לא ריקודים ולא שירה – האם עצם העובדה שהיא נכנסת פנימה, כי יש לה ילד ברמן אבל אין לה מושג מה זה אומר, והיא צריכה להיכנס

לכוה מקום, האם זה טוב או רע? וכמו כן לצד השני, מה כזה דבר עושה לכן כשאמא באה לבקר אותה בעבודה שלו? האם הבן מעריך את זה? האווירה האפלה וזה לא בדיוק המקום המתאים – האם הוא רואה אותה?

“עוד דוגמא, לוקחים אותה לקניות של ביגוד – אלו מקומות שהיא לא יודעת איפה לשים את עצמה. אם נפגיש אותה עם לימודים בבית ספר חילוני – האם ניקח אותם לבתי ספר לא רגילים, כמו שהראינו חיידר. האם נראה עולם חינוך חילוני נאור ומתקדם או פשוט ועממי? האם אני יכול לעשות את זה? והאם אני אכניס אמא חרדית לשם? מה זה יעזור לה, מה זה יעשה לה? בכל דבר היינו בהרבה צעדים של מחשבות מה מותר לנו ומה אסור.”

אם תוכל עוד דוגמא ספציפית, בבקשה.

“הבאנו אמא אחת לים. הדמות שמלווה את האמא במסע אל הבן שלה, נפגשת עם בעלה על הטיילת ומדברים על החיים ועל חינוך הילדים. האמא הייתה מסותררת מכל הסיטואציה ולא הייתה מרוכזת במה שהיא הייתה אמורה לשמוע בשיחה ביניהם. כל הקלפים והגלשנים

אם עשינו את זה - די לנו בזה ובכא!
 "מגיעות אלינו בקשות לעזרה מכל העולם, מיילים מבלגיה וכאלה".
 אתם צריכים לפתוח אגף לאיתור קרובים...
 "לא צריכים איתור קרובים, כי הם יודעים איפה נמצא כל אחד! אבל הם לא מדברים".

דג מחוץ למים

מה עוד מיוחד העונה הזו?

"הסדרה הרבה יותר עמוקה מצד הרגשות של האנשים, כי הפעם לא רק ההורים חוזרים לחפש, יש כאן גם ילדים שחוזרים. אם חשבת שראיתי את העולם החדרי - עכשיו אני רואה אותו בצורה אחרת לגמרי. סצנות מאוד דומות מקבלות אינטרפטציה שונה וחזקה".

אומר שאני בנתק. אני בנאדם מנותק. אין לי כוח לחבר את הנקודות הרחוקות אצלי בפנים".

אז האם השתנה אצלך משהו בפועל ביחסי הורים וילדים?

"זה לא שינה במידי. יש לי עדיין את התגובות המיידיות הלא מוצלחות שלי, אבל מיד אני מבין שככה אני לא צריך להגיב. אני רואה מול העיניים איזה טעויות עושים הורים ואני לא רוצה לעשות את זה. קיבלתי הרבה תובנות אבל להוציא אותן לפועל זה קשה מאוד. כשמגיעה מריבה אתה שוכח הכל, הרגש מערבל. אבל אני לומד ואמשיך ללמוד".

למה זה כל כך קשה?

"זה עמוק וזה קשה. הסדרה מעוררת רגש, כי אנשים מתעוררים לרגש כזה עם עצמם. זה עמוק מאוד. אבא ואמא, ילדים והורים, כפירה ואמונה - זה עמוק מאוד וזה גם מעורר למעלה את היחסים בינינו לבין הקדוש ברוך הוא. אנחנו נמצאים במקום מאוד מבובל וחשוך וגם הקדוש ברוך הוא נמצא איתנו. אנחנו בטוחים שיש מטרה ויש הפי אנד אבל בינתיים יש הרבה אמוציות בדרך".

גם לב אבן יימס

אתה מקבל תגובות על הסדרה?

"אנשים באים לראות סצנות ובוכים. גם לב אבן נמס. זה באמת כואב: אתה מבין את שני הצדדים ואתה כואב את שני הצדדים ואתה בוכה משני הצדדים. הסדרה הזו פועלת רגשית מאוד חזק. אנשים סיפרו שעשו שלום אחרי שראו את הסדרה.

"אני יודע שברגע שאדם שומע דרשה, גם אם היא מרב צדיק שמעורר אותו מיד לפעולה, הפעולה היא מיידית בגלל הדרשה, אבל זה לא יחזיק זמן. אבל אם אדם בוכה - זה אומר שנפתח אצלו משהו עמוק.

"הגענו להרבה מקומות בשומרון בגלל הסדרה הזו, על המנעד שבין דתי לאומי לחרד"לי. פעם אחת באתי לאיזה ישוב בשומרון ואבא שהוא מישוהו אנטי טליוויזיה כמעט כמוני סיפר לי: 'אני לא רואה כלום, אבל יש לי נתק עם אח שלי. אני לא מדבר איתו 16 שנה בגלל נתק אידיאולוגי-אמוני. ראיתי את הסדרה והחלטתי שאני מרים טלפון לאח שלי. התקשרתי אליו בארבע בבוקר והוא לא ענה לי, אבל חזר אלי למחרת. לא יכולתי להתקשר אליו כל השנים, אבל אחרי מה שראיתי הבנתי מה המשמעות של לא לדבר עם מישוהו עשרים שנה'. פתאום הלב שלו נפתח".

לא חבל לפספס את השנה?

זו ההזדמנות שלכם להירשם ברגע האחרון

תואר שני M.Ed.

חוגי הלימוד בתואר השני:

הוראת המתמטיקה | ניהול וארגון מערכות חינוך
 חינוך מיוחד בהתמחויות: לקויות למידה ולקויות מורכבות
 תנ"ך | תושביע | מחשבת ישראל | חינוך יהודי

תואר ראשון B.Ed. והסבת אקדמאים להוראה

חוגי הלימוד בתואר הראשון:

חינוך מיוחד | לשון | אנגלית | ספרות | גיאוגרפיה
 אזרחות | תושביע | מתמטיקה | מדעי המחשב
 מדעי הטבע | היסטוריה | לימודי אי" | תקשורת
 תנ"ך | מחשבת ישראל

פותחים את שנת הלימודים בלמידה היברידית

הרצוג. לדעת. לחנוך.

להרשמה: 073-3742352 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

אפשר נס אחד?

רק נס אחד לדוגמא, אם אפשר.

"יש לנו רגע קבוע בסדרה שהם שוברים את השתיקה. הם לא דיברו יומיים ואני רוצה שהרגע הזה יהיה דווקא בשקיעה. הרגע שהם מדברים הוא מבחינתי בשקיעה במקום פסטורלי ויפה, שבו אני מרגיש את השקיעה. אני עושה סיבוב של המצלמה 360 מעלות סביבם, זה שוט חזק. הם מתיישבים ומתחילים לדבר ואומרים דברים כמו: 'אני עוקב אחריך כבר כמה ימים ונמצא במחיצתך, מי אתה? למה אתה ככה?' הרגע הזה מאוד חשוב ויש לו רק חצי שעה לקרות. זה זמן שקיעה וזה זמן מיוחד מאוד לצילום."

"בסצנה עם שני הבנים קבענו בעין כרם ונתנו לנו מההפקה את הנקודת צילום. הם חיפשו ומצאו נקודה יפה ומתאימה ושלחו אותנו כוויז. אנחנו נוסעים לשם, אני רואה שאין שם כלום ואפילו אין חנייה. אנחנו מסתובבים ברגל ויש שם אנשים עם מצלמות, ושני אנשים שלא יודעים מה לעשות ורק רוצים לדבר ולשחרר וכאילו כל זה לא מספיק - נתקענו בסמטה עם הוואן ואי אפשר לזוז לשום מקום. אני אומר לקדוש ברוך הוא: איך לצלם את זה? איך?"

"ואז נגמר הרחוב, איכשהו הוואן משתחרר משם. אנחנו מוצאים את עצמנו עומדים בקצה עין כרם. ואז מול כל הנוף ומול כל ההרים השקיעה עומדת ומחכה רק לנו. הם אמורים לשבת באיזה ספסל בישיבה ואנחנו מחפשים והנה, במרחק של מאתיים מטר, שני ספסלים שפשוט עומדים שם. לא מחוברים לעץ ולא ממוסמרים לרצפה. שמו אותם מול קצה ההר, כאילו הספסלים חיכו שם מששת ימי בראשית."

"הגענו לשם כשעוד עשר דקות שקיעה וזה היה נס גלוי. גם הבנאים החילוני ועוררי ההפקה אמרו שזו יד ה' והשגחה פרטית. הרגשנו כל הזמן את זה. פתאום אין ופתאום סגור ופתאום הכל נפתח. וואלה הקדוש ברוך הוא הפך לנו מעוזר הפקה סמוי לגלוי."

יש משהו שתוצה להגיד לסיום?
 "יש משהו שאבא שלי, שנפטר בשנה שעברה, היה תמיד אומר: גדול השלום. הוא היה אדם שמעולם לא רב עם בנאדם. יש בעולם הזה הרבה בלגן והרבה מריבות, אם נחפש את המשותף, את השלום, את הרצונות הטובים שלנו - נוכל לעבור את זה. אם שני האנשים באותו צד, זה לא שלום. זה אותו הצד. רק איפה שיש הפכים אפשר לעשות שלום. שנזכה שנחפש טוב, ובכל מה שאנחנו עושים נבקש לעשות שלום בין אנשים. לפעמים אנחנו מוציאים רגשות קשים אבל המטרה היא לגלות שבסופו של דבר אני אוהב אותו והוא אוהב אותי. אולי הדעות שלנו חלוקות, אבל בלב אנחנו מאוחדים."

למה באמת בעונה הזו תיארתם מסע של ילדים ולא של הורים?
 "בהתחלה חשבנו לעשות רק עם חרדים ואז הפסדנו הרבה תוכן עמוק. אנחנו רוצים להבין מה הילדים שלהם חושבים וכאן יש לנו המון ילדים מתחילת הסדרה."

ואתם מעצבנים את הילדים האלה.

"אנחנו עושים את זה לא בשביל לעצבן אותם, אלא למשל כדי שהבת תצליח להבין את ההורים שלה ולסלוח להם - היא צריכה לראות את זה כמו שזה. זו הכנה הכרחית, מעין קורס הכנה ללידה. העניין של במאי הוא לשים דג מחוץ למים. אצלנו זה לא רק כדי להבין איזה צחוקים יהיה מזה, אלא כדי לעשות תיקון. יש כאן סיפורים מאוד מרגשים וראינו בחוש שהשם עזר לנו כדי לעשות את השלום הזה."

כי בנו בחרתם

בראש סתיו 2020

בואו ללמוד תואר ראשון B.Ed. במכללת אורות ישראל המובילה בסקר שביעות רצון* קמפוס מורשת יעקב ברחובות

בהתמחויות מבוקשות:

אנגלית | מתמטיקה | לשון | מדעי הטבע

התמחויות נוספות: תושב"ע | תנ"ך | חינוך מיוחד | היסטוריה | תקשורת | מלמדים הסבת אקדמאים << מסלולים מיוחדים להמשך ישיר לתואר שני

מלגה ייחודית ע"ס 4,000**

חדש למידה הברייתית ומקוננת

הכרה בלימודים רחבי הארץ

אורה תורנית הישבתיים

*להתמחויות אנגלית, מתמטיקה, לשון ומדעי הטבע לנרשמים לשנה א' תשפ"ב עד התאריך י"ד בחשוון תשפ"ב (20.10.21)

חפשו אותנו ב Google 'תואר ראשון באורות רחובות' | או

1800-500-210

לידן: 08-9485622 | 052-5001313/052-4004545 | Liran@orot.ac.il

*במסגרת האקדמיים במגזר הדתי בישראל, בהיערכותם ללימוד מרוחק ובחויית הלימוד בימי הקורונה, על פי סקר מיוחד של התאחדות הסטודנטים באמצעות מכון "מאגר מוחות" 2020

הרב ארלה הראל

ראש ישיבת 'מוריה', גבעת הקטורת
ונשיא ישיבת 'לב חדש', שילה

יש חול ויש חולין

דמיינו לכם את התיבה נפתחת ונח יוצא ממנה. לעינינו נגלה עולם חרב, אין אדם, אין עץ, כלום. ובמה מתעסק נח כשהוא יוצא מן התיבה? המקרא מספר לנו (בראשית ט, כ): "וַיִּחַל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַע כֶּרֶם". ורש"י במקום מביא את דברי המדרש המבקרים את נח: "ויחל - עשה עצמו חולין, שהיה לו לעסוק תחלה בנטיעה אחרת".

ה'אמרי אמת' זצ"ל (שנת תרצ"ב) עומד על שתי שאלות קשות בדברי המדרש הללו: ראשית, מה רע בנטיעה? הרי הקב"ה עצמו נוטע ומחנך אותנו לנטוע! וכלשונו: "והלא איתא במדרש (ויק"ר כה ג) מה הקדוש ברוך הוא עסק במטע תחילה אף אתם היו עוסקים בנטיעה תחילה, שנאמר כי תבאו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל"?! ושנית, מדוע הכתוב מציין את היותו של נח "איש האדמה"?

עונה על כך האמרי אמת תשובה אחת לשתי השאלות גם יחד - אכן, הקב"ה רוצה שנעסוק ביישובו של עולם, בנטיעה ובזריעה, אבל הוא רוצה שנעשה את זה כאנשי רוח, לא כאנשי אדמה. איש האדמה, נוטע קודם כל כרם. מה שמעניין אותו הוא המתוות, היין, לא השימוש בתנובת הארץ ככלי לאכילה המספקת כוחו של אדם לעבוד את בוראו, אלא חקלאות של פיניוק. אכן, כשתבואו אל הארץ תטעו, אבל עץ מאכל, אחר כך תטעו גם גפנים למשתה היין! אל תהיו אנשי אדמה, אנשי חולין.

החול, שתי משמעויות לו - שם נדרף לאדמה, וההיפך מן הקודש. כל עוד החול לא משרת את הקודש, אזי אנחנו אנשי אדמה, מחוברים אל האדמה ממנה באנו. אבל אם החול משרת את הקודש, אנחנו אנשי נשמה.

עבודת האדמה היא כלי להתרוממות או בסיס לרדידות, הכל תלוי בנו, איך נעשה זאת, איך ניגש למלאכת הכפיים הטמונות ברגבי אדמתנו - האם מתוך "ראשינו בעמקי תורתה" או מתוך ראש ששקוע עמוק בחולין...

ממשיך האמרי אמת ומלמדנו - זוהי מטרת שנת השמיטה. לנתק אותנו לשנה אחת ממלאכת האדמה, ובמיוחד מן הנטיעה והזריעה, שהן אבות המלאכות האסורות בשמיטה, כדי להפוך אותנו מאנשי אדמה לאנשי רוח העוסקים בעבודת האדמה, ומשתמשים באדמה ככלי להצמחת יבול המזין את גופנו ומאפשר לנו לעבוד את הבורא.

מעניין לציין שאם מחשבים את שנת המבול ומוסיפים עליה שלוש שנות ערלה שהחלו בנטיעת הכרם, יוצא שסיפור שחרותו של נח התרחש בשנת שמיטה (בחלוקת השנים מבריאת העולם לשבע. זו שמיטה של טרום מתן תורה, שבו נקבע כי חשבון שנות השמיטה יחל לאחר כיבוש וחלוקת הארץ).

יש כאן מסר עמוק לכולנו - עבודת האדמה היא כלי להתרוממות או בסיס לרדידות, הכל תלוי בנו, איך נעשה זאת, איך ניגש למלאכת הכפיים הטמונות ברגבי אדמתנו - האם מתוך "ראשינו בעמקי תורתה" (כלשונו של מורנו הרב נחיה זצ"ל) או מתוך ראש ששקוע עמוק בחולין... הנטיעה של נח, אומר האמרי אמת, קדמה למתן תורה, ולכן כל כך התקשה נח להתרומם. אנחנו, אשרינו מה טוב חלקנו ומה יפה ירושתנו, שניתנה לנו תורת אמת וחיי עולם ניטעו בתוכנו, ומתוך כך יכולים אנו לטעת נטיעה של חיי עולם, לא של חיי שעה.

הרב צבי ארנון, ראש אגף 'קדושת החיים' במכון פועיה

'בצלם אלוקים עשה את האדם'

פירושים רבים נאמרו ביחס לאמרה המפורסמת "דרך ארץ קדמה לתורה". חז"ל הבינו זאת בהקשר 'היסטורי' כביכול: התורה נתנה עשרים ושישה דורות לאחר שהמשמעויות של דרך ארץ כבר היו בתוקף (יעויין מדרש רבה ויקרא, פרשה ט', פסקה ג' וכן פרשה ל"ה, פסקה ו'). ישנו גם פירוש אחר המתייחס לסדר עדיפות הגיוני או ערכי. כך הבין המהר"ל - בן התורה שבך בנוי על גבי האדם הרוחני שבך; אם המצב הוא הפוך, הנך 'הולך על הראש', כביכול.

מתוקף כך, לכאורה, עוון רציחה אינו זקוק להסבר וטעם. ישנה הסכמה אוניברסלית שזהו אחד האיסורים החמורים והקשים ביותר. ולמרות זאת, על חומרת עוון רציחה אנו למדים מכמה מקומות בתורה ואף לפני האיסור של "לא תרצח" שבעשרת הדברות.

בפרשת נח נאמר "שופך דם האדם באדם דמו יישפך" (בראשית ט', ו'). כלומר, בית הדין גוזרים את דינו של הרוצח למיתה. למרות ההיגיון והאוניברסליות של הפסוק, ממשיכה התורה להסביר את הטעם - "כי בצלם אלוקים עשה את האדם". מדוע הטעם הזה כ"כ חשוב? ואומות העולם שאינם מאמינות שאדם נברא בצלם אלוקים, או שבכלל אינם מאמינות במושג אלוקים - האם שם לא קיים איסור רציחה? תשובות לשאלות אלו מצאתי תוך כדי מענה על שאלות שאנו נשאלים באגף 'קדושת החיים' שבמכון פועיה, שאלות העוסקות בזמן שלקראת סוף חייו של האדם.

על כולם מוסכם שאסור לרצוח. אולם האם כאשר אנו מקצרים את חייו של אדם בשעה או בדקה או אף בשנייה - האם זהו רצח? האם זה בגדר "שופך דם האדם"? "הלא בכל מקרה הוא אמור עוד מעט למות" אומרים לי השואלים. האם נכון להתחשב גם באיכות חייו של האדם כשעוסקים בשאלות אלו? האם נבצע פעולת הנשמה רק אם לאדם תהיה אח"כ איכות חיים טובה? כיצד נתייחס לחולה דמנציה שאינו מכיר או מודע לסביבתו?

ייתכן להסביר שכאשר התורה מבארת את הטעם "כי בצלם אלוקים עשה את האדם", היא נותנת לכל אדם ואדם משמעות אלוקית. התורה קוראת לנו להיזהר לא להתייחס אל האדם רק כאל גוף גרידא, כמו החיות המזוכרות שם בפסוקים הקודמים. האדם יש בו צלם אלוקים. ולכן כל שעה או דקה או שנייה הם משמעותיים, יש להם חשיבות, לכן אינך יכול לקצרו או לוותר עליהם שהרי אז אתה פוגע בצלם אלוקים שבאדם. מסיבה זו אנו מתייחסים פחות לאיכות חייו של האדם שהרי העיקר שבו זהו צלם אלוקים ואליו אנו מחוייבים.

נת: הרצון שלא להאמין

שהוא בהכרח תמיד נכון ולא ניתן להתווכח אתו. זה היה עובד אילו הוא היה מדבר על משהו כמו "כללות ההווה" - ביטוי רחב ופתוח שיכול לכלול את גם מה שמעבר לטבע; אך בכך שבחר לדבר דווקא על ה"קוסמוס", היקום הפיזי, הוא הניח את המבוקש ופסל מראש את האפשרות שיש משהו מעבר לחומר.

אבל הדוגמא העכשווית החזקה ביותר לרצון-שלא-להאמין האתאיסטי היא תגובתם של מדענים רבים למה שהפך להיות נתון שאי אפשר להתווכח איתו: ה"פְּוּנְגֵּן העדין" (fine-tuning) של היקום, כלומר העובדה שחוקי הטבע מתאימים באופן מדויק לאפשר חיים ביקום. אילו כל אחד מהמשתנים בטבע - למשל עוצמת כוח הכבידה או מטען האלקטרון - היה שונה אפילו בעשירית המעלה, החיים על פני כדור הארץ, או אפילו כדור הארץ עצמו, לא היו יכולים להתקיים.

לכאורה לפנינו ראייה מוחצת לכך שהיקום עוצב בקפידה על ידי מתכנן תבוני. אך אל תמעיטו בכוחו של הרצון שלא להאמין. כמו בוני מגדל בבל שהמציאו מחזור דמיוני של מבולים כדי להתכחש לרעיון הנס, כך גם האתאיסטים גייסו ישויות דמיוניות כדי להתכחש לרעיון הבורא, ועלו על קודמיהם. אם היקום שלנו מכוּוּנָן באופן עדין לאפשר חיים, הם הסיקו, סימן שהוא חלק מרצף של אינסוף יקומים, שבכל אחד מהם שוררים חוקי טבע מעט שונים! לפי זה, העובדה שהיקום כה מכוּוּנָן לחיים אינה מפליאה: הוא פשוט מאד היקום היחיד בו יש מישהו שבכלל ישים לב לזה...

היכן הם אינסוף היקומים אלו, אתם שואלים? כאן מגיע החלק הכי טוב: היקומים האחרים הינם לגמרי מקבילים לשלנו. אין, ולא יכולה להיות, שום נקודת השקה בין היקומים. עלינו פשוט, ובכך... להאמין שהם קיימים.

קל לראות כמה מגוחך הפתרון הזה לבעיית הכוונון העדין של היקום. במקום להניח את קיומו של נעלם אחד - מתכנן תבוני ליקום - הוא מניח אינסוף יקומים נעלמים. רעיון זה אינו תוצר של ספקנות או חקירה חופשית, אלא נובע ממה שהיה אחר ופשוט הרבה יותר: הרצון העז שלא להאמין בבורא לעולם.

נקודה למחשבה: יש לפחות שתי נקודות אור ברצון שלא להאמין. האחת היא, שעצם קיומו בנפש האדם מהווה, בהפוך על הפוך, עוד ראייה למציאות הבורא. העמידה התקיפה והעיקשת על כך שאין מציאות מעבר לטבע ולחומר אינה אלא השתקפות ארצית של מה שנקרא "עצמות השם" - תמצית ההווה האלוקית המוחלטת. ה' כביכול החדיר חלק מעצמותו לבריאה, וחלק זה הוא שאחראי לאשליה החזקה שאין דבר מחוצה לה.

נקודת האור השנייה היא שהרצון שלא להאמין מזכיר לנו את כוחם של הרצון והבחירה בעיצוב תמונת עולמנו. מסתבר שכשמאד רוצים להאמין במשהו, הוא הופך לאמיתי עבורנו. מהרצון שלא להאמין בה' אפשר אפוא לשאוב השראה לאמונה בו. אם ממילא אי אפשר לברוח מהאמונה, לא נותר לנו אלא לבחור במה אנחנו רוצים להאמין - וללכת על זה.

לפי אחד ממדרשי חז"ל, הטעם לבניית מגדל בבל היה פרקטי לגמרי. בוני המגדל גדלו בעידן שאחרי המבול, וחיו בצל האימה שמא אסון כזה יחזור על עצמו. כמובן, ה' כבר הבטיח שלא יהיה עוד מבול, אך בוני המגדל חדלו להאמין בו. ברורם לא היו נביאים ולא ראו נסים גלויים חדשים, וגם תוחלת החיים האנושית התכווצה לאורך סביר יחסית של 120 שנה. בורא העולם החל להסתיר את פניו, והיה די בכך מבחינתם כדי לחדול להאמין בו. לכן גם למבול הם חיפשו הסבר מדעי, טבעי.

חיפשו ומצאו. לפי רישומיהם, המבול התרחש בשנת 1656 שנה לבריאת העולם. ומכיוון שלשיטתם לא היה מדובר באירוע נסי או על-טבעי, הרי שהוא חייב היה להיות חלק ממחזור טבע כלשהו. מה לעשות שאף אחד ממחזורי הטבע הנצפים לא מתאים למספר זה? פשוט מאד: ממצאים מחזור שמתאים. אם המבול התרחש בשנת 1656, הם הסיקו, סימן שכל 1656 שנה מתמוטט הרקיע! זו הייתה הסיבה לבניית מגדל בבל: בוניו רצו להקים סמוכות שיחזיקו את הרקיע, כדי שלא יתמוטט בסיכוב הבא.

מדרש זה ממחיש לנו נטייה אנושית מרתקת: הנטייה להתכחש בתוקף לתופעות או אירועים על-טבעיים, ולהתעקש שהם חלק מהסדר הטבעי של הדברים. הקדוש ברוך הוא יצא מגדרו ומחה את האנושות במבול כדי לפתוח דף חדש עם נח, והנה דורות ספורים מאוחר יותר קמים כמה מצאצאיו ואומרים שהמבול הזה לא היה אלא חלק ממחזור טבע ענק, כמו מין כוכב שביט מרוחק המבקר אותנו אחת לכמה עידינים.

הפילוסוף האמריקאי וויליאם ג'יימס מסר ב-1896 הרצאה מכוונת בשם "הרצון להאמין", ובה הגן על הלגיטימיות של אמונה במצבים שאין בהם ידע וודאי ומוחלט. כ-90 שנה מאוחר יותר, עשתה הדיפלומטית האמריקאית ג'יין קירקפטרין פרפראזה על הביטוי של ג'יימס, ודיברה על "הרצון שלא להאמין" - הסירוב להאמין במשהו, למרות שהראיות לאמיתותו ניצבות מול עיניך. קירקפטרין התכוונה בכך להתכחשותו של השמאל האמריקאי לרעות החולות של הקומוניזם, אך הביטוי שלה מתאים לתיאור כל סוג של סירוב להאמין באמת פשוטה, כמו זה של בוני מגדל בבל.

אמונת האתאיסטים

היכן ביכולתנו לראות את סינדרום בוני מגדל בבל בדורנו שלנו? יותר מכל ניתן לראותו בהתעקשותם של מדענים אתאיסטיים, שהעולם וכל אשר בו ניתנים להסברה אך ורק במונחים של חומר וחוקי טבע.

בדורנו, כמו בדורם של בוני מגדל בבל, אין עוד ניסים גלויים המשדרים את חוקי הטבע, וגם לא התרחש לאחרונה מבול בסדר גודל תנכ"י שכעת צריך להסבירו. אי לכך, הרצון-שלא-להאמין האתאיסטי מתבטא בהתכחשות למשהו גדול יותר: לכך שעצם קיומו של העולם, על המורכבות הבלתי-נתפסת של חוקיו, חלקיקיו וכוחותיו, הם פלא על-טבעי אחד גדול.

קחו למשל את סדרת הטלוויזיה הנודעת "קוסמוס" שכתב והנחה האסטרונומי האמריקאי קרל סייגן. סייגן פתח את הסדרה במילים "הקוסמוס הוא כל מה שישנו, או אי פעם היה, או אי פעם יהיה". סייגן ניסה לומר "טאוטולוגיה", כלומר משפט

עקבו אחרי ניר מנוסי

שדרת תבנית: למד! למד! הספר: הפני הדגן: הזמן: קבע תרומה: פתח שיעור: וגם את!

מבעירים את אש השליחות ישראל זעירא

ואהבת ה' יכול להיות שליח ממקום מגוריו ולהשפיע על סביבתו הקרובה והרחוקה.

ההשפעה של חיבוק אמיתי, נטול מסכים ומסיכות היא עצומה. המרוויח הראשון מתודעת שליחות יהיה השליח עצמו שיקבל כוחות חדשים להתחדש בעבודת השם ואהבת ישראל. מספיקה תקופה קצרה בתל אביב בשביל להרגיש את הצמא הרוחני האדיר שיש בציבור ואת הרצון להתחבר לכל מגור ללא דעות קדומות. אל תאמינו לתקשורת! מחיצות השנאה נפלו מזמן. הגיע זמן החיבורים. אותו בירור אמוני עמוק שמתפתח בציבור הדתי לאומי לא פוסח גם על שאר המגזרים.

השליחות הזו היא חשובה והכרחית, אך יש ללמוד אותה. כדי להנגיש את לימודי השליחות לכל מי שמעוניין יפתח בע"ה בשבוע הבא בית מדרש חדש לשליחים: 'הנני'. את בית המדרש הזה החלטנו לפתוח

כדי לחדד את חשיבות השליחות, להבעיר את האש והביטחון בלבבות השליחים ולתת כלים מעשיים ואמוניים עבור כל אחד שמעוניין. בית המדרש יסייע לכך שבכל עיר ועיר ברחבי המדינה יהיו שליחים שיפיצו את האור הזה הלאה. החזון לעתיד שאלפי בתים יהודיים בכל הארץ יניפו את דגל הקירוב בגאון.

אל המיזם הזה התגייסו מיטב הרבנים והמרצים בעלי הניסיון והגודל הנדרש בשביל שהקורס יהיה מדויק, מעשי, עמוק ונותן כלים פשוטים לכל צעיר וצעירה החפצים בכך. בית המדרש יעסוק בכל סוגיה רלוונטית ואקטואלית ובהתאמה לכל סגנונות הציבור הישראלי על כל גווניו.

תל אביב היא ראשית הצינור של הופעת ההתחדשות במדינת ישראל. החל בטכנולוגיה וכלה בתרבות. ומעכשיו גם ברוח! תהליכים שקורים בת"א עכשיו - בעוד כמה שנים יהפכו בע"ה לטבעיים בכל הארץ. ובשביל זה - צריך להכשיר שליחים. הנני!

אלפי האנשים שהגיעו לתפילת יום הכפורים בכיכר דיזינגוף לא הגיעו סתם. כותרות העיתונים ואתרי החדשות התפעמו מהאירוע הנדיר שקרה השנה בכיכר דיזינגוף ביום כיפור. מי שהיה בכיכר הבחין בתחושות של קירוב אמיתי, תחושה של כולם בידד האחד למען השני. קוראים לזה אהבה. אחרי סערות פוליטיות רבות שפילגו אותנו הגיע הזמן לחזור ולדבר אחד עם השני. הגיע הזמן לא לפחד ולא להתבייש לגשת גם לשכן החילוני, לסטודנטית שלידי, להתקרב, להתקרב, לקרב ולחבר.

כל אדם יכול להיות שליח, וכל אדם יכול לשנות את הסביבה שלו. כבר 25 שנים שאנחנו בתנועת 'ראש יהודי' נפעמים כל יום מחדש כמה הלבבות פתוחים בעיר החילונית ביותר בישראל, תל אביב. יכולת ההשפעה שלנו מגיעה מאהבה ומהנחת האמת על השולחן. הציבור מבין שיש לו אפשרות להתחבר, להתקרב, להגיע ולהזדהות. זו גם

הסיבה שהמונים השתתפו והגיעו להקפות שניות ותפילות יום כיפור בכיכר דיזינגוף, לחוות את הרגעים המופלאים והעוצמתיים שהיו שם.

זה לא קורה לבד, וזה גם לא יקרה לבד. הציבור הציוני דתי יכול וצריך לחרוט על דגלו את משימת הקירוב, ולקבל על עצמו שליחות חדשה ישנה. להיות שליחים! שליחים של כלל ישראל של הקב"ה ולהפיץ תורה.

משימת קירוב הלבבות נוגעת בנימים הכי עדינים של החברים שלנו בעבודה, בשכונה, ברשתות החברתיות, בלימודים ובמילואים. הגיע הזמן לשנות, ולעשות את המהפכה. לא צריך להיוולד בגרעין תורני כדי להתחיל. הציבור הדתי הוכיח את עצמו בכל תחום שהחליט להתמסר אליו - צבא, התיישבות, לימוד תורה. עכשיו הגיע זמן לעלות קומה, לחבר את עם ישראל לתורה. אין לנו זכות לשמור את זה רק לעצמנו. כל אדם עם אש בעיניים, אהבת ישראל

היו שותפים - ראש יהודי! התרומות מוכרות לצרכי מס. הקישו בגוגל: "תורמים לראש יהודי" או בטלפון 052-5665005 או סרקו ברקוד:

הירשם/י כעת לרהנני!

תוכנית ערב שנתית בת"א
שלישי | 18:00-22:00 | 3 הרצאות
מיועד לבני ובנות תורה מכל הארץ, גילאי 20+

תמיד חלמת להיות אברהם? אל תבנה תיבת נח!

מרצים קבועים: הרב אסף טבצניק • הרב לכיא אנגלמן • הרב יהושע וידר
בין המרצים יימכנו שניים: הרב יהושע שפירא • הרב חיים איידלס • הרב רוני אגולט • הרב ירון אחריאן • הרב איתמר אלדר • הרב עמית אליו • הרב איתי אסמן • הרב יובל בר נתן • סל ברקאי • הרב יונה גודמן • ישראל גורן • הרב שופר גיסן • הרב רמי גליקשטיין • הרב חיים גנץ • מרדכי גרנביץ • גבי דינאל • הרב קובי וולק • מיכל וולשטיין • הרב יוסי וילס • ישראל זעירא • הראל חצרני • הרבנית צביה טבצניק • הרב דוד טורני • הרב מיכי יוספי • אורי יסקי • הרב שמחון כהן • הרב דוד כרפס • הרב יגאל לוינשטיין • הרב נתן נמרד • הרב דני סטיסקין • הרב יובל פרינד • שי קלך • שלומי שביכ • הרב משה שילת • הרבנית נעמי שפירא • הרב אורי שרק

שימו לב! מלגות אחרונות למתאמים

לפרטים נוספים והרשמה מסוכסדת: מרים 058-4997308 או סרקו:

כשאת כועסת את לא בוחרת

לא משוחררת לראות באמת את שני הצדדים לבחירה. בחסידות זה נקרא דעת נוטה.

צריך להגיע לדעת שקולה.

כדי להגיע לבחירה צריך דעת רחבה, דעת שקולה שיכולה לראות 2 צדדים.

אבל אם הדעת היא נוטה לצד אחד וכאן ברור שהמאזניים לגמריי מוטות לצד אחד. אז כל התודעה נוטה לצד הזה. אז את חסומה לחלוטין לראות את הצד השני. וכל מה שאת יכולה להגיד על הסיבות לגבי הצד השני זה עניינים חיצוניים ותדמיתיים. אין כאן עמידה אמיתית מול הצד השני. האישיות שלך נעולה לגמרי על זה שאת צריכה לעזוב אותו" הסברתי והרגשתי כמה קשה לה להבין ולקבל את זה.

"אם הייתי רוצה להתגרש ממנו, הייתי עושה את זה מזמן, חיקיתי להרגיש את מה שאני עכשיו מרגישה חזק מאוד - אני מרגישה שאני בוחרת לעזוב אותו" אמרה בכעס

"זה לא נכון רותי, את לא במקום שאת באמת בוחרת לעזוב אותו. את לא בוחרת בכלום. את לא במקום של בחירה בכלל. התודעה והאישיות שלך לגמרי נעולים בתוך צורך פנימי שיש בך לעזוב אותו, לכן כל המקום של הבחירה בנפש לא רלוונטי, אלו מילים חלולות" המשכתי להסביר לה.

"זה לא מסתדר לי, ואני לא מסכימה איתך. אם הוא באמת באמת יצליח להרגיש אותי, אם הוא ממש יבין אותי, יבין את הכאב שאני מרגישה, את ההרס שהוא עשה. אם הוא יבכה איתי, יצליח להכיל אותי כמו שאני רוצה, יצליח לשאת את הכאב שלי, אולי אז יהיה סיכוי שאני אצליח להיות איתו" המשיכה בכעס מלווה בכאב.

"אבל רותי, בואי רגע נשים את הבחירה של לעזוב אותו. הרי מבחינה הגיונית אין שום הגיון בזה, נכון? את בעצמך אומרת שאין לך שום טענות כלפיו חוץ מהתובנות החדשות שמצאת עכשיו. הוא מתייחס אליך בכבוד, הוא בנתינה אליך ובהתמסרות מלאה אז מה ההגיון שאומר לך לעזוב? בשביל הדוגמא: תראי ילד קטן בן 5 שפתאום מחליט שהוא רוצה שוקולד. הוא מתחיל להשתטח באמצע הסופר שהוא רוצה שוקולד. את מנסה להסביר לו שהוא כבר אכל חצי חבילה, שזה לא בריא וגם שזה לא מגיע לו על ההתנהגות שלו. לא משנה איזה הסברים תתני לו, הוא נעול תודעתית שהוא רוצה שוקולד וכלום לא יעזור.

הוא פשוט ננעל" הייתי חייבת להמחיש לה

"את אומרת שאני ילדותית ובגלל זה אני נעולה? ככה את מבינה מה עברתי איתו?" אמרה בעלבון

"לא אמרתי את זה. פשוט חשוב לי שתביני, שלא עברת שום תהליך אמיתי שבעקבותיו הגעת לשיקול דעת והכרעה לכיוון של גירושין. אני רוצה להגיד לך עוד משהו שאולי יהיה לך קצת הזוי לשמוע. לדעתי הצורך שלך להתגרש, הוא צורך שקיים בך עוד לפני שהכרת את

"קשה לי להשאר איתו, אחרי כל מה שהוא עשה. אני לא מבינה איך הוא עשה את זה? הוא לא חשב עלי. הוא ראה רק את עצמו, כזה אגואיסט, לא חשב לא על הילדים, לא על הבית ולא עליי. חשבתי שעכשיו, אחרי שהוא חזר בתשובה, אחרי שהוא עבר תהליכים נפשיים עמוקים במשך שנתיים, הוא סוף כל סוף יהיה הבעל שאמור להיות מדויק ותפור בדיוק עבורי. אני מנסה אבל, קשה לי לשמוח בזה שאריה הוא בעלי. יש לי כעס עליו ותחושות העלבון גדולות יותר מכל משקל שתשימי לי מנגד" אמרה רותי בכעס.

"כל מה שהיא רצתה עשיתי, רצתה להחליף בית - הלכתי וביקשתי הלוואה מהעבודה והלכתי לקנות בית חדש, למרות שמבחינה כלכלית לא נאחזו לא יכולים להרשות לעצמנו את זה. היא רצתה פעם בחודש שנלך לנופש זוגי - אני סוגר לנו כל חודש צימר או בית מלון בעיר אחרת. היא רצתה שאני אעבוד על עצמי, שאהיה יותר רגיש ואמפתי - הלכתי לסדנה מיוחדת והתחלתי לעבוד על עצמי ויש לי לא מעט הצלחות בעניין...אני כל הזמן סביבה, מכוונן אליה בכל כוחי וכלום לא עוזר. לא טוב לה. היא כל הזמן טוענת שהיא לא יכולה לסלוח לי והיא רוצה להיפרד" התלונן אריה.

"רותי, אתם כבר כמעט שנה פה ואני מתכוונת טוב טוב בקשר שלכם וחשוב לי מאוד שתשימי לב! בכל פעם את מוצאת איזה סיבה אחרת שהקשר שלכם לא יוכל להתקיים. פעם זה היה חוסר רגישות שלו, פעם זה כי הוא לא מחבק מספיק ובכל פעם גם היית מאוד נחרצת שאת מרגישה שאת רוצה להתגרש" אמרתי לה.

"נכון, אבל הפעם סוף סוף הבנתי את הסיבה שבגללה אני לא יכולה להמשיך לחיות ככה." אמרה רותי

"רותי, בואי רגע נסתכל בצורה הגיונית: יכול להיות שאתם תיפרדו וניגיד שהתסריט האופטימלי שלך יתרחש ותפגשי את הגבר המושלם שאת חולמת עליו..." התחלתי

"אני אגיד לך את האמת? מבחינתי אין לי בעיה גם לחיות לבד, זוגיות כבר לא מעניינת אותי" אמרה בכאב.

"את זה את אומרת עכשיו כי את לא מתמודדת עם תחושת הבדידות.

את צריכה לחשוב שתהיה לך התמודדות נוספת עם ילדיך, שהעולם שלהם יתפרק. לא תהיה לך כל העזרה של אריה שעושה כמעט הכל בבית, וגם אולי שכשתיבני איזו טעות עשית, כבר לא יהיה לך לאן לחזור, את ממש משחקת פה באש" אמרתי לה

"אני יודעת את כל זה. בשכל אני מבינה שלא כדאי".

"תקשיבי רותי, אני אסכם לך את זה בקצרה. אני לא חושבת שאת רוצה להתגרש. אני גם לא חושבת שאת לא רוצה להתגרש. את בעצם לא בוחרת לא בגירושין ולא בנישואין. מה שיש לך זו נעילה תודעתית על זה שאת חייבת להתגרש. את כאילו מנסה לבחון את שני הצדדים, כי את מבינה מה הנזקים שייגרמו. אבל התודעה שלך

אריה. הוא אפילו לא קשור אליו. אני מרגישה שיש לך מקום שאת שלמה עם זוגיות בכלל. לכן אם זה היה בעל אחר לגמרי, אז גם היית רוצה להתגרש" אמרתי והרגשתי את רמת ההתנגדות שלה עולה עוד שלב.

"אבל הסברתי לך למה אני רוצה להתגרש, זה בגללו, בגלל כל השק" רים שלו וההסתרות ו...". לא יכלה להמשיך היא פשוט התחילה לבכות

"את כל כך צודקת. הוא התנהג בצורה מחפירה שאסור לשכוח את זה לעולם. חשוב לי שתביני שאני לא מנסה לשכנע אותך להישאר איתו רותי. את באמת עושה כבר שנתיים מעל ומעבר לשקם להתמודד. אף אחד לא יכול לקחת ממך את כל מה שעשית במסירות נפש בלתי רגילה. אני רק רוצה לעזור לך שתצליחי לעבור תהליך להיות אדם בוחר. אדם חופשי. תני לי רגע ואסביר לך מה הם מנגנוני הנעילה הבלתיים שיש לך שלא מאפשרים לך להגיע לבחירה חופשית בנפש:

מנגנון אחד: הציפייה לפיצוי. כל הזמן אני שומעת ממך שאת מצפה לפיצוי. מתי הפיצוי הזה יגיע.

הרי, הסיבה שהסכמת להמשיך ולתת לו הזדמנות, זה שאת תקב" לי פיצוי על עוגמת הנפש שהוא גרם לך. כשאת מרגישה שאת לא מקבלת פיצוי, אז את בעצם לא יכולה לחיות איתו. הפיצוי אצלך הוא מופשט לחלוטין, את כל הזמן מנסה להלביש על זה כל מיני דברים מוחשיים וכשהם מתגשמים, את משנה אותם כדי ששוב הוא לא יצי ליח להגיע למצב שהוא באמת יצפה אותך. השימוש בציפייה שלך לפיצוי, זה הדבר בעצם ששולל ממך את הבחירה. ברגע שאת מצפה ממנו לפיצוי, את בעצם אומרת שאין לך בחירה, שהדברים לא תלויים בך. זה הכל תלוי באיך הוא יתנהג. אם יצפה אותך כמו שאת מצפה אז שווה לך להישאר איתו. בעצם אין לך מה לבחור פה, את הוצאת את עצמך מהבחירה כיוון שהעברת אליו את הכוח, את בעצם תגוב" תית אליו. במקום שהבחירה שלך תנבע ממקום פנימי שלך, הוא שוב הופך להיות המרכז. בשביל לבחור בו, את צריכה להתבונן בו ולראות במה את בוחרת. להביט ולהבין שיש לו הרבה חולשות וחסרונות ויחד עם זאת יש לו גם הרבה יתרונות.

נכון, יש לו הרבה דברים לעבוד עליהם, להשתנות ולהשתפר. הוא בהחלט עובד על זה. אבל מה שהכי חשוב להבין, שכל הדברים האלה שעליהם הוא עובד, הם לא אמורים להוות מחיצה בינכם, אלא הם דברים שדורשים עבודה שלו ושיפור בינכם. השאלה שצריכה לה" עסיק אותך, זה האם את בוחרת בו. אם את בוחרת בו באמת ולא בדמות מדומיינת, אלא ממש בו עם החוזקות, עם החולשות, או שלא ורק אז תוכלי לשחרר את המנגנון הזה.

מנגנון שני: הכעסים שלך.

את מאוד כועסת ובצדק. חשוב לי מאוד מאוד שתביני שאני חלילה לא שוללת ממך את הכעס שלך.

הוא מוצדק לחלוטין!!! אבל הבעיה היא, שאת בטוחה שהכעס שלך מבטא את הרצונות שלך. את מאמינה שהכעס שלך זאת הבחירה שלך. אבל הכעס משמש עוד מחיצה בינך ובינו וככה את שוב מו" ציאה מהידיים שלך את היכולת לבחור. זה בעצם לבוא ולהגיד שמה שמניע אותך לבחור (או יותר נכון לא לבחור) זה הכעסים. ככה את הופכת להיות אדם בלי יכולת בחירה. אם תצליחי לשחרר את המקום הזה של הכעס, זה יכול לשחרר את המנגנון של להיות מונעת מתוך כעסים.

"בדיוק בגלל זה אני חושבת שזה נכון עבורי להתגרש.

סוף סוף יעלמו לי הכעסים, יעלמו כל התחושות הרעות האלה שמ" לות אותי מהיום שגיליתי את מה שהוא עשה" אמרה רותי בייאוש

"רותי, אני מבינה כל כך כמה קשה לך אבל את חייבת להבין שהכע" סים לא אמורים להיות הבחירות שלך.

הכעסים אמורים להיות משהו שמתמודדים איתו אחרי שבחרים. גם אם תתגרשי ממנו, בסוף יהיו לך כעסים. גירושין זו לא תרופה לכע" סים. זה אפילו יכול להוליד כעסים חדשים, התרופה לכעסים זה לה" תמודד איתם. בשביל זה צריך לבחור להתמודד איתם ולא להשתמש בהם. ככה תוכלי להגיע להחלטה שאת רוצה לבחור סוף סוף עם מי את רוצה לחיות את החיים האלה. האם את מעוניינת להיות איתו? לגדול כמשפחה? שיהיו לכם נכדים ויהיה לכם אושר ושמחה? אם את בוחרת בזה, אז עכשיו את צריכה לחשוב איך את מתמודדת עם הכעסים שלך עליו. ואפשר לטפל בהכל, גם בכעסים הכי גדולים.

אם התודעה שלך לא הייתה נעולה, אז הייתה לך אפשרות להגיע לבחירה אמיתית. כי היית יכולה לראות את שתי האפשרויות מול העיניים ולבחור בצורה מושכלת. מתוך מקום נפשי אמיתי שמאפשר דעה שקולה לבחירה.

בחירה אמיתית, משמעותה: שאת מחליטה שהוא יהיה בעלך ומהני" קודה הזאת, אתם יוצאים למסע.

ואז, שניכם תצטרכו מאוד ברצינות לכבד את הבחירה שלכם ולהגיע למקום שהבחירה שלכם אחד בשני טוביל ליכולת לגשר על כל הכ" עסים והבעיות.

אבל הבעיה הרצינית שעומדת מאחורי המנגנונים האלה, זו הנעילה התודעתית.

את חייבת להכיר בה ולהתחיל לטפל בה.

כל עוד הנעילה קיימת, כל שחרור של אחד מהמנגנונים האלה, פשוט יוליד מנגנון חדש שיחזיר אותך בצורה אירופית לאותו מצב שאת לא יכולה לחיות איתו.

כשאת תקועה בתוך נעילה תודעתית, לא תוכלי לראות את אפשרויות הבחירה באמת.

את תעשי אפילו בצורה לא מודעת, הכל על מנת לפתח מנגנונים שיעזרו להפוך את המצב בלתי אפשרי לבחירה.

בשביל לשחרר את הנעילה התודעתית, את צריכה לעבור שינוי תפי" סה עמוק של מה זה זוגיות אמיתית, מתוקנת ונכונה.

זה בעצם לעשות סוויץ' בתפיסה שלך.

השינוי התפיסתי יכול להיעשות ברגע אחד.

זה ממש מתחת לאף שלך" סיימתי בחיוך בתקווה שהיא מבינה ומו" כנה למהלך האמיתי של חייה.

"ממש מתחת לאף שלי? זה נראה לי בלתי אפשרי" המשיכה לבכות.

"זה בגלל שאת בטוחה שהתפיסה (הלא נכונה) שיש לך על נישואין היא חלק ממך,

את כל כך מזוהה עם התפיסה שלך, שאת לא מאמינה שאפשר לשנות אותה.

את מרגישה שהתפיסה שלך זה ממש את.

אז יש לי בשורה משמחת עבורך, אפשר לשנות תפיסות מגבילות, זה דורש ממך להיות:

בפתיחות, באמונה ורצון

לייצר שינוי אמיתי, עם הבנה מאוד מאוד חזקה שיצא לך מזה עונג אמיתי בסופו של דבר.

אני מבטיחה שאלוה אותך בתהליך ואעזור לך להגיע למקום הזה.

את מנגד חייבת להתמסר לטיפול בכל נפשך בלי לפחד שתאבדי את המקומות "הבטוחים" שאת מגנה עליהם."

סיימתי ושלחתי אותה לחשוב על הדברים, בתיקווה שלמפגש הבא היא תגיע עם פתיחות נפשית להתחיל בתהליך.

התוועדות
התוועדות

הרב שבתאי סלביצקי, שליח חב"ד באנטוורפן

נהקמת המלך

סיפור אמיתי ומצחיק על שני דתל"שים מגלה כמה טוב ספגנו לתוכנו, וכמה לא פשוט "להיפטר" ממנו > התלונה שהתקבלה בחדרו של הבעל שם טוב גרמה לזימון החזן לשימוע, אבל את נימוקיו אף אחד לא היה מסוגל לשער > האיש שקיבל חסד ענק מידי האדם שאת תמונתו רגם באבנים, לא ידע את נפשו > למה אנחנו עצובים, ומתי כבר נהיה שמחים?

הווידי בתפילות הימים הנוראים, אנו מנסים לעורר בעצמנו רגש אמיתי של צער על חטאינו ואילו החזן, הוא דווקא שר באמירתו את הווידי ומזמר לו בקול: "אשמנו, בגדנו". רבי, מה דעתכם על הנהגתו? ציווה הבעל שם-טוב לקרוא לחזן ולשאל אותו לפשר הנהגתו התמוהה. כשנשאל החזן מאת הבעל שם-טוב כיצד הוא שר בעת אמירת הווידי, הוא ענה שהסיבה לשירתו היא פשוטה: בארמון המלך יש הרבה בעלי תפקידים. יש גזברים ואמרכלים, יש האחראים על 'בדק הבית' ויש גם את המנקה.

אם המנקה מכיר את ערכו של המלך ומוקיר את פועלו, הרי שכשהוא מנקה את היכל מלכותו, הוא עושה זאת בשמחה! **הוא לא עוד מנקה-רחוב, אלא זה שהופך את ארמון המלוכה לנקי ומצוחצח!**

כל יהודי, המשיך החזן את ביאורו, הוא בעצם ארמון מלכותו של הקב"ה, שהרי כתוב "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם": מקדש ה' נמצא בתוך כל יהודי ויהודי ולפעמים הוא מתלכלך על ידי עבירות ומתנקה בעת שאנו מתוודים על חטאינו ושבים אל ה'. אם כן, סיים החזן, כיצד לא אשיר בעת שאני מתנקה מעונותיי ומנקה בכך את ארמון המלך?

ופסק הבעל שם-טוב כי האמת אתו!

אז לעבוד את ה' צריך תמיד מתוך שמחה, גם כשהכל זורם טוב, **ובטח אם נכשלונו ונפלנו - השמחה היא הכוח שיכול להוציא אותנו מאפלה לאורה.** אין בכך סתירה לשכרון הלב בתפילה לה', השמחה סותרת רק דבר אחד - את הדיכאון שגורם לנו לשקוע ולחזור על הטעויות שלנו. ולכן אין לנו ברירה אלא לשמוח תמיד, גם כשאנחנו מצחצחים את ארמון המלך.

לחיים!

העצב המחופש ליצר הטוב מצליח לבלבל אותנו כל כך הרבה פעמים. חשוב לשנן ולהפנים שהמטרה שלו היא שנהיה עצובים ומבולבלים, ולא שום דבר אחר. **זה לא שעשית חשבון נפש ולכן אתה עצוב, אלא שאתה עצוב ולכן עשית חשבון נפש!** אם היצר הרע יצליח להעציב אותנו בגלל טרדות גשמיות, הוא ימשוך אותנו לחשוב על גשמיות. ואם הוא מתכנן לדכא אותנו דרך מחשבות על רוחניות, הוא יגרום לנו לחשוב מתוך מרה שחורה על רוחניות.

למה בני אדם הם כל כך מסובכים? האדמו"ר הזקן מסביר זאת בצורה נפלאה בתניא שיש לנו שתי נפשות, בהמית ואלוקית, והן מושכות לכיוונים מנוגדים. לא סתם אנחנו מרגישים סתירה פנימית! אנחנו מורכבים משתי מהויות שבאמת סותרות אחת את השנייה. יש בנו הפכים, כמו אש ומים ביחד, ואנחנו חיים עם הסתירה הזאת יום יום.

שורש העצב טמון במנגנון של הנפש הבהמית, מנגנון שגורם לנו לחשוב על עצמנו לפני ואחרי הכל. ולמרות המחשבה הראשונית שלדאוג לעצמי זה טבעי ובסיסי, האמת היא שהאגו גורם לי להיות אובססיבי לעצמי ולשקוע בעצמי, וזה הדבר שהכי מרחיק אותי מאנרגיה טובה של חיים שמחים.

מחקר שעשו לא מזמן באמריקה, דרך חברת פלאפונים, הראה שהמילה בה הבן-אדם משתמש הכי הרבה, זאת המילה 'אני'. אני אמרתי ואני הלכתי ואני רוצה ועוד ועוד. האגו של האדם, הוא המקור של כל הבעיות.

נאמר על הקב"ה: "א-ל נקמות ה' א-ל נקמות הופיע". מהן הנקמות האלה? האם המשמעות היא שלקב"ה יש תאוות נקם והוא ממתין לבוא חשבון עם העובר על מצוותיו ולהכניסו לגיהנום? מסביר זאת הבעל שם-טוב באמצעות משל על איש פשוט שמרד במלך, הוא לקח את תמונת המלך, העמידה לפניו ורגמה באבנים בפומבי. מיד לקחהו לבית הסוהר כדין מורד במלכות והביאו את משפטו לפני המלך, על מנת שיחרוך את דינו. שמע המלך על מרידתו, בחן אותו ואז פסק: הלבשוהו מחלצות כיאה לשר חשוב! האיש הזה יהיה שר בממלכתו.

איש לא הבין את פשרו של פסק הדין התמוה, אך בהכירם את תבונתו הרבה של המלך, ידעו שדברים בגו ויש לו למלך כוונה נסתרת בדבר. וכך, האיש המורד מונה לשר רם מעלה וזכה ליהנות מכל מנעמי השררה. לצד סמכויותיו הרבות, הוא קיבל ארמון מפואר, משמר כבוד, משרתים וכסף לרוב.

השר שחי כעת חיי עושר ורווחה וזכר את ימיו כאיש פשוט וקשה יום, היה אסיר תורה למלך אשר לקח אותו מאשפתות והפכו לאחד האנשים החשובים בכל הממלכה. הוא ראה במלך את כל הטוב והנאצל שבאדם, וליבו יצא מאהבה והוקרה למלכו.

הוא לא הפסיק לייסר את עצמו על המרידה שלו במלך. "במלך זה שכל כולו טוב, נתינה ואצילות - מרדתי ובטיפשותי אף רגמתי את תמונתו באבנים! כמה טעיתי בו! איך יכולתי להיות עיוור כל כך לטוב ליבו וחסידיותו!" הוא רצה לקבור את עצמו...

כשראה המלך איך שלבו נוקפו ומייסרו על מעשה מרידתו, אמר המלך כי זו בעצם הייתה מטרתו במינויו לשר. מה היה אילו הייתי מענישו וגוזר עליו מאסר עולם? שום דבר! אולי הוא היה רואה בזה תימוכין לכך שצדק ברגימת תמונתו. כעת, לעומת זאת, הוא מתחרט בלב שלם על הנהגתו ומבקש לכפרה.

כך גם הנהגתו של הקב"ה. "נקמתו" היא בכך שהוא נותן לאדם לראות את כל החסד שהוא עשה עימו ואת הטוב בו בירכו. ברגע שאדם רואה זאת, מיד הוא מתמלא בצער על שסר ממצוות בוראו ומרד בו.

בדין וחשבון שהאדם נותן לפני הקב"ה, אסור לו לדלג על כל התכונות הטובות והכשרונות ששתל בו בורא עולם. אנחנו רגילים להתמקד בחטאים, בכשלונות ובתכונות שליליות, אבל לפעמים דווקא התמקדות בכל הטוב, השפע והברכות שנתן לי הקדוש ברוך הוא, תגרום לי לחזור בתשובה הרבה יותר.

לחיים!

בתורה נאמר שכשישראל חלילה עוברים על מצוות ה', באות עליהם קללות נוראיות. לשון התורה בנמקה את סיבת הקללות היא: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוךך בשמחה". מסביר האריז"ל כך: הקללות לא מגיעות בגלל שהיהודי לא עבד כלל את ה' אלוךך, אלא בגלל שהוא לא עבד אותו בשמחה! הוא אמנם קיים את המצוות בפועל, אך היה זה קיום טכני ויבש. כוח המעשה שלו קיים את המצווה, אך ליבו לא היה שותף לעשיית המצווה.

פעם באו כמה אנשים אל הבעל שם-טוב ובפיהם טרוניה: כשאנו אומרים את

הרגשת האגו, ההרגשה שהגוף הוא שלי, ושכל מה שאני רואה הוא שלי, זאת הרגשה שבאה מהנפש הבהמית. כדי לשנות את הנטייה הטבעית הזאת, אדם צריך להתחיל להתבונן ולחשוב: "רגע, רגע... היד שלי? מה זאת אומרת היד שלי? הרי אם אני אומר: 'היד שלי', והראש שלי ואפילו 'הנשמה שלי', אז כנראה שיש אותי, ויש את היד שהיא שייכת לי. אז מי זה ה'אני' הזה שאני יודע שהיד הזאת שייכת לו? מי הוא זה שאומר שכל דבר שייך לו?" הרי את היד עצמה אני בקושי מכיר. אני לא ממש יודע כמה ורידים יש בה, וכמה דם זורם בהם. ולמרות שאני לא יודע עליה הרבה, אני כן יודע בוודאות שהיא שלי! מהנפש הזאת, ומההרגשה הזאת, באות כל המידות של התאווה והכבוד ושאר המידות הרעות.

הבשורה הגדולה היא שאנחנו יכולים להשתחרר מהכלא הנוצץ הזה. אנחנו יכולים להצליח ולצאת לחירות מכל התסבוכת הזאת.

על הפסוק "והלוחות מעשה אלוקים המה והמכתב מכתב אלוקים הוא חרות על הלוחות", אומרת המשנה במסכת אבות: "אל תקרא 'חרות' אלא 'חירות', שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה". מי שמצליח למרוד באגו שלו ומתמסר ללימוד תורה, מי שנותן לנפש האלוקית שלו להוביל, הוא זה שהופך לבן חורין.

כשחושבים על הרעיון הזה, עולה שאלה גדולה. הרי אנחנו יודעים שהיסוד של כל התורה הוא היסוד של קבלת עול מלכות שמים. הפסוק 'שמע ישראל' שאתו יהודים הלכו כל הדורות במסירות נפש, הוא הבסיס לכל. מה אנחנו אומרים בפסוק הזה? שאנחנו מקבלים עלינו עול מלכות שמים. גם בהנחת תפילין - אנחנו מקבלים על עצמנו לשעבד את המוח והלב לעבודת ה'. אז אם יסוד עבודת ה' הוא קבלת עול, איך עבודת ה' הופכת אותי לאיש חופשי?

הרבי מליובאוויטש מבאר בצורה נפלאה: **מתי אתה בן חורין? רק כשאתה מתחבר למהות שלך, לעצמיות האמיתית שלך.** אם נקח למשל את הדומם - הוא לא צריך אפשרות לזוז. אם תיקח חול מחוף הים ותשים אותו בחדר סגור, הוא לא ירגיש כלוא ולא יתעצבן עליך. המהות שלו דוממת. הצומח, לעומת זאת, זקוק ליותר מרחב, אור ואוויר. אם תסגור אותו בתוך קופסה הוא לא יכול לצמוח, כי זה סותר את המהות שלו. חזי, גם אם תתן לו את כל האוכל שבעולם, אבל תסגור אותו בתוך כלוב בו הוא לא יכול לזוז, הוא ירגיש מנוון ולא בריא. המהות שלו שונה מהדומם והצומח והוא חייב לזוז.

בן אדם גם צריך לזוז, אבל צריך עוד משהו הרבה יותר חשוב, הוא צריך שתהיה לו אפשרות לחשוב. זאת המהות שלו, ולכן הוא חייב את זה. האדם צריך גם קשר עם החברה. לכן אנשים בבתי סוהר נשברים, מכיוון שאין להם עם מי לדבר. ליהודי, הקב"ה אומר: "אתה יהודי, והמהות שלך היא תורה ומצוות". לכן, אם יהודי חלילה לא מגלה את הפנימיות שלו, אם הוא לא מנקה את החול שמכסה על האותיות החקוקות בלוחות לבו, אותיות הנשמה, הוא ממש חסום.

לכל אחד מאיתנו יש את האותיות שחקוקות בו, ולפעמים החול והלכלוך מכסים עליהן בכללך נוצץ ומרשים ששמו אגו מנופח. אבל צריך לזכור שהמהות שלך זאת התורה! המהות שלך אלה אותן האותיות הקדושות של לוחות הברית שצורכות בתוך הנפש האלוקית שלך, ובלי שתתן להן לבוא לידי ביטוי, לעולם לא תהיה בן חורין אמיתי.

לעומת זאת, אם הצלחת לצאת לחירות ולהאיר את אותיות התורה שכן, לא במהרה תוכל לשכוח זאת. **שמעתי פעם סיפור על שני בחורים, שה' ישמור, החליקו מדרך הישר** ולא הקפידו על תורה ומצוות. פעם אחת הם הלכו לאכול ביחד במסעדה. הם הזמינו מנה, וכשהגיע האוכל אחד מהם לקח חתיכת בשר על המזלג, ורגע לפני שהכניס את הבשר לפה, הוא בירך: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם שהכל נהיה בדברו!" החבר השני כעס עליו: "מה אתה מברך 'שהכל' אתה לא זוכר שהחלטנו שאנחנו כבר לא מקיימים מצוות!". וחברו מיד פלט בספונטניות "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד...". אם המהות שלך יהודית, העצם שלך הוא להיות יהודי, אז לא תוכל להתנתק מהיהדות.

המרכז
להתפתחות
וצמיחה בדרך
יהודית

דעת ותבונה

הכשרה • טיפול • תוכן

קורס חיברנו טיפולי בשבייך משולב

חדש מבית דעת ותבונה
CBT יהודי + אימון טיפולי

טיפול בשיטה קוגניטיבית התנהגותית
Jewish Cognitive Behavioral Therapy

מבוסס על הכרת מבנה הנפש לאור
תורת החסידות והקבלה, בהובלת הרב יצחק ערד

מתאים גם לאנשי חינוך
ולמטפלים מנוסים,
מוכר ע"י לשכת
המאמנים בישראל

מקסימום נוחות:
מפגש בודד בשבוע,
לימוד פרונטלי או מקוון,
נגיש מכל העולם!

הרצאות, תרגול
בקבוצות וליווי
תהליכי טיפול
אמיתיים

מאות בוגרים מצליחים בכל הארץ!

לגברים ולנשים
בהפרדה מלאה

לבחירתך, קורס הכשרת
מאמנים אישיים בשנה אחת

לימודי תעודה | מוכר לשנת שבתון

בשיתוף
המכללה לחינוך
בית רבקה
מזרחי

077-3137800

www.tvunah.com

הצטרפו
עכשיו!

קרוב אליך < 31

יש לך שאלה בעבודת ה' סמס ל-
054-4530951

נפשי בשאלתי

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

יש לי מחשבות טורדניות על בנות, איך לצאת מזה?

אם התכוונת לשאלה שקשורה לאובססיות או OCD וכיוצא בזה, רצוי לקבל עזרה מקצועית. אבל אם הכוונה אינה למצב יוצא דופן, אלא לכך שהתאוהו מלפפת את מחשבותיך בלי מנוח, אז התשובה היא שמעט אור דוחה הרבה מן החושך.

הרמב"ם מלמד שכשאדם עסוק בתורה, מעיין בה ויוצר ומחדש בה, ממילא מחשבות אחרות נכנסות פחות, עד שהוא זוכה להרחיק מעליו את המחשבות הזרות. גם מאמץ בענייני עולם הזה כמו התמסרות לעבודה וריכוז בה, לא מאפשר לריק להשתלט עלינו ומועיל מאוד, כמו שאמר רבותינו "יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עוון".

וכמוכן שלפני כל זה צריך לנהוג בסדר מרע, ובפרט במדיה שעלולה להפגיש אותנו עם דברים שאינם טובים שמעוררים בחריפות את חולשותינו וטרדותינו, וכן להיזהר מחברה מעורבת שמעמידה את האדם בפני ניסיון ומגבירה את הקושי והאתגר שהוא עומד בפניו. וכל אחד צריך למצוא את הדרך שמסייעת לו באופן פרטי ולמצוא את האור שדוחה את החושך.

האם רווק (או רווקה) הוא אדם פחות שלם מאדם נשוי?

זו שאלה שמצריכה עדינות, לא רק של משיב התשובה אלא גם של מי שקורא אותה. מפני שהיא מכילה מצד אחד כבוד והערכה עצומים לכל אדם באשר הוא, ובוודאי לכל יהודי ויהודיה, ומצד שני אי אפשר להתכחש לכך שיש מעלות גם בקרב העם הנבחר, זו על גבי זו. האם ישראל אמור להיעלב מכך שאינו לוי, ולוי מכך שאינו כהן? כל יהודי הוא חביב אצלו יתברך, ובכל זאת ככהן הצטוונו "וקדשתו" מפני מעלתו.

כך כל רווק ורווקה הם בנים ובנות אהובים אצל ה' יתברך עד בלי די. ויחד עם זאת, חז"ל קוראים לרווק או לרווקה "פלאגא דגופא", חצי גוף. האדם השלם הוא האדם הנשוי דווקא, איש ואשה, והכתוב אומר "זכר ונקבה בראם". זו מעלה עליונה. אין בכך כדי להקל ולו במעט מגודל המעלה העליונה והנשגבה של כל אחד מישראל, והאמת לאמיתתה שכולם אהובים, כולם ברוורים, כולם חלק א-לוה ממעל ממש.

למה הקב"ה לא ברא את אדם הראשון בלי גשמיות בכלל? היינו יכולים להיות רוחניים לגמרי?

למען האמת הקב"ה אכן ברא דמויות רוחניות לגמרי - המלאכים, השרפים והאופנים וכל פמליא של מעלה. אלא שכשם שיש לקב"ה נחת רוח מדמויות רוחניות לגמרי, כך ויתר על כך לאין ערוך, יש לו נחת רוח מנשמה ששוכנת בתוך גוף, מפני שעל ידי כך יש לאדם בחירה והוא שותף לטוב האלוקי שניתן לו.

כיוון שלמלאכים אין בחירה, הם רק מקבלים ואינם שותפים באלוקות שמושפעת עליהם. אבל הקב"ה חפץ חסד הוא, ורוצה לתת לנו טובה כל כך עמוקה שתבוא מתוך שותפותנו בה. לכן הוא מציב אותנו במתח הכבד שבין נשמה לגוף ונותן לנו את הבחירה ומדריך אותנו "ובחרת בחיים".

כשאנו בוחרים לא להשתעבד לגוף אלא להאיר בו את אור הנשמה ולהשתמש גם בו לקרבת ה' ולגילוי אורו, אנחנו זוכים לדבקות אלוקית עליונה ונשגבה אפילו יותר מן המלאכים. לכן כתוב במדרש שלעתידי לבוא, ישראל הם שיהיו לפנים מן הפרגוד, ואילו המלאכים ישאלו אותם מה פעל הקב"ה.

אכפת לך מעם ישראל?

השליחות בדמך?

רוצים יום כיפור כזה גם אצלכם?

הירשם/י כעת לרהנני!

תוכנית ערב שנתית בת"א

שלישי | 18:00-22:00 | 3 הרצאות

מיועד לכני ובנות תורה מכל הארץ, גילאי 20+

מרצים קבועים: הרב אסף טכצניק • הרב לביא אנגלמן • הרב יהושע וידר

בין המרצים (יחזנו שבימים): הרב יהושע שפירא • הרב חיים איידלס • הרב רובי אגולט • הרב ירון אדוריאן • הרב איתמר אלדר • הרב עמיחי אליהו • הרב איתי אסמן • הרב יובל בר נתן • סל בוקאי • הרב יונה גודמן • ישראל גוני • הרב עופר גויסן • הרב רמי גליקשטיין • הרב חיים גנץ • מרדכי גרנביץ • בני דניאל • הרב קובי וולק • מיכל וולשטיין • הרב יוסי וילס • ישראל זעירא • הרצל חצרוני • הרבנית צביה טכצניק • הרב דוד טורנר • הרב מיכי יוספי • אורי יסקי • הרב שמרון כהן • הרב דוד כרפס • הרב יואל לינשטיין • הרב יונתן נמנדר • הרב דני סטיסקין • הרב יובל פרינד • שיקלך • שלומי שניכ • הרב משה שילח • הרבנית נעמי שפירא • הרב אורי שרקי

שימו לב! מלגות אחרונות למתאימים

לפרטים נוספים והרשמה מסובסדת:
מרים 058-4997308 או סרקו:

המהפכה כבר כאן בואו ללמוד!

התמונה צולמה
במוצאי יום כיפור תשפ"ב
בכיכר דיזינגוף ת"א